

Kymmenes Runo.

Wainämöinen yhä sanoja wajalla jo arwelee
 niitä Antero Wipuselta saawansa. Waan matkat
 sinne oliwat erinomattain pahoja, muuan juoni
 neuulojen neniä, muuan miekan tutkamia, muuan
 firween teriä käytävä. Waan pitää kuitenkin lähtee.
 Eillä teettää hän rautatalukset, rautopaian
 ja rautasen korennon Ilmarisella. Niin lähtee,
 astuu taputtelee, tulee Wipusen luoksi. Tämä jo
 oli aikoa kuollut ja maassa lewännyt, jotta pai-
 kalla kaswo wahwa metsä usiampilaisia puita. Wai-
 nämöinen raiwaa metsän, syöksee korennon Wipu-
 sen suuhun. Mitä korennoissa päällä meltoa oli,
 sen Wipunen helposti puri, waan eipä woinutka-
 na terästä syämessä purra. Siitä Wainämöinen
 Wipusen muutamasti suunsa kowin suureksi awet-
 tua meni suuhun ja suusta watsaan. Jo siellä
 alkaa takoa, josta kowa tuska ja watsanwääanne
 Wipuselle. Ei tieten eikä arwaten, mi lignee koh-
 taus, loihdimalla yrittää wapaaksi päästä. Wainä-
 möinen kuitenkin ei liiku eikä sano lähtewänsä,
 ennen kun saisi sanoja kuulla. Niin alkaa Wipu-
 nen laulella, josta Wainämöinen sanoja kyllin
 kuultuansa lähtee jällelle weneensä luoksi.

Wafa wanha Wainämöinen,
 Kun ei saanutna sanoja
 Tuolta Tuonelan koišta,
 Manalan ikimajasta,

5. Ain' yhtä ajattelewi,
 Pitkin päättänsä pitäwi,
 Mistäpä sanoja saisi,
 Poisi lempiluottehia.

Sanan wirkko, noin nimesi:

10. "Tuoll' oisi sata sanoa'
 Tuhhat wirren tutkelmušta,
 Suussa Antero Wipusen,
 Watsassa wanhan Kalewan.
 Sinne on matka mentävätä,

15. Polku poimeteltawata,
 Seki matkoa pahinta;
 Yks on juoni juostakseni
 Naisten neuojen neniä;
 Juoni toinen juostakseni

20. Miehen miekan tutkamia;
 Kolmas juoni juostakseni
 Uron tapparan teriä."

Vähteä luku tulewi,
 Toinen kähä kelpoawi,

25. Kun on muienki kasakan
 Eli orjan palkollisen.

Meni sepponsa pajahan,
 Sanowi sanalla tuolla:

"Dhoh seppo Ilmarinen!

30. Taos rautaset talukset,

- Tuo rauta rukkasetki,
 Paita rautanen rakenna,
 Laai rautanen forento,
 Teräkkinen tienaelloš,
 35. Tuo syämehen teräkset,
 Weä päälle melto rauta;
 Pähen saamahan sanoja,
 Onkelmoita ottamahan,
 Batsasta wanhan Kalewan,
 40. Suusta Antero Wipusen.”
 Sano seppo Ilmarinen:
 ”Wiikon on Wipunen kuollut,
 Kalewa kaonnut kauan,
 Wipunsa wirittämästä,
 45. Uhtamasta ansatiensä;
 Et sieltä sanoa saane,
 Et sanoa puoltakana.”
 Waka wanha Wainämöinen
 Toki läksi, ei totellut,
 50. Ustu päiwän helkytteli
 Naisten neulojen neniä,
 Ustu toisen torokutteli
 Miesten miekan tutkamia,
 Kolmanenki keikutteli
 55. Uron tapparan teriä.
 Itse wirsikäs Wipunen
 To oli wiikon maassa maannut,
 Kauan lentossa lewännyt;
 Saapa kaswo hartioilta,
 60. Koiwu kulmilla yleni,

- Leppä leukaluun nenästä,
 Pajupehko parran alta,
 Otsasta orawikuusi,
 Hamuhonka hampahilta,
 65. Jaloilta jalo petäjä.
 Jo tulewi Wainämöinen,
 Kaato haawan hartioilta,
 Koivun kulmilta kukiisti,
 Leuoilta lepän lewiän,
 70. Pajupehkon parran alta,
 Sakko hongan hampahilta,
 Kuusen otsalta kumosi,
 Penko pensiän petäjän.
 Synöksi rautasen forennon
 75. Ksenihin irjuwihin,
 Leukohin lotisewihin.
 Tuosta wirsikäs Wipunen
 Heti herkesi unesta,
 Tunsi koskewan kowasti,
 80. Kipiästi kiusasewan.
 Puri päältä mellon rauan,
 Päältä rautasen forennon,
 Ei tiennyt terästä purra,
 Ei syöä rauan syäntä.
 85. Nuko suunsa suuremmaksi,
 Leukapielensä lewitti,
 Nielläksensä Wainämöistä.
 Siitä wanha Wainämöinen
 Saip' on suuhun suuritieon,
 90. Watsahan warawäkewän;

- Wiikon kiehellä wiruwi,
 Keruffissa kellehtiwi,
 Siitä watsahan walahti.
 Pani paitansa pajaksi,
 95. Hiat paian palkeheksi,
 Turkkinsa tuhottimeksi,
 Housut hormiksi rakenti,
 Sukat hormin suulliseksi,
 Polwensa alasimeksi,
 100. Basaraksi lynnäspäänsä,
 Pikkusormensa pihiksi;
 Takoa taputtelewi,
 Lyöä lynnähyttelewi,
 Watsassa waramäkewän,
 105. Mahtipontisen powessa.
 Sillon wirsikäs Wipunen
 Itse tuon sanoiksi wirkki:
 "Mi sie lienet miehiäsi,
 Ja kuka urohiäsi;
 110. Jo olen syönyt sa'an miestä,
 Tuhonnut tuhan urosta,
 En ole vielä mointa syönyt;
 Syet suuhuni tulewat,
 Kekälehet kielelleni,
 115. Rauan kuonat kulkkuhuni.
 Mist' olet Hiisi hingannunna,
 Kusta juutas julkenunna,
 Perkele perehtynynnä?
 Kun olet tullut tunnotonna,
 120. Sawotonna taputellut,

Puremahan, jäntämähän,
 Synömähän, kaluamahan.
 Oletko tauti luojan luoma,
 Surma säätämä jumalan?

125. Bai olet pantu palkan eestä,
 Rakettu rahan nenästä?

Jos olet tauti luojan luoma,
 Surma säätämä jumalan,
 Niin mä luomme luojahani,

130. Heitämme jumalahani,
 Ei herra hyveä heitä,
 Luoja kaunisti kaota.

Jos olet pantu palkan eestä,
 Rakettu rahan nenästä,

135. Niin mä pannen palkatonta,
 Rahatonta juoksemahan,
 Kullatonta kulkemahan.

Tietähän sinun sukusi,
 Maan kawala kaswantosi;

140. Oletko kalma kalmistoista,
 Perkele pyhästä maasta,
 Mullista muhajarwista,
 Mäistä liikuteltawista?

Bai olet wieno weestä nosfut,

145. Been waahesta walunut;
 Bai olet tuulen tuuwittama,
 Meren tyrskyn työnnättämä?

Mist' olet pulma puuttununna,
 Taisia tapahununna?

150. Kiwistäkö, kannoistako,

- Waiko wanhoista sioista,
 Waiko watturaunioista,
 Tietomiesten tienohilta,
 Pakkipäien lainehilta,
 155. Noitien noronenistä,
 Mäkipäistä möyrymiesten,
 Lummetkoirain koista,
 Karhun filjun kartanoista,
 Kewon raâyntäsiältä,
 160. Jäniksen jäwintämailta?
 Lähe nyt kumma kulkemahan,
 Maan paha pakemahan,
 Ennen kun sanon emolle,
 Wirkan wierin wanhemmalle.
 165. Kun minä etsin emosi,
 Haen waltawanhempasi,
 Vielä turwut tuskihisi,
 Haluisi halkielet;
 Haluat paha kaheksi,
 170. Konna kolmeksi muruksi.
 Ei ennen minun isoni,
 Eikä waltawanhempani,
 Rouatellut noian mieltä,
 Pahjotellut Pappalaista;
 175. Sai se liiat liikkumahan,
 Sai pahat pakemahan.
 Jos ei minusa miestä liene,
 Ukon pojassa urosta,
 Dmpa tuossa weikossani,
 180. Toka pilwiä pitäwi,

- Hattaroita hallitsewi.
 Tuolta ma anon apua,
 Tuolta huan hoiwautan,
 Yläháltá taiwosesta,
185. Mähältä maaemástá;
 Huutelen hátásen huon,
 Panen áänen pakkoisen,
 Lápi maan, lápi manuen,
 Lápi kuuen kirjokannen,
190. Lápi taiwahan yheksán.
 Ukko taiwahan napanen,
 Remupilwen reunahinen!
 Tuo tάνne tulinen miekka,
 Sákehinen jáilá kanna,
195. Jolla ma pahan pitelen,
 Ilkián iki asetán.
 Nouse weestá ween emántá,
 Sinilakki lainehistá,
 Hienohelma hettehestá,
200. Puhásmuotonen murásta,
 Wuukseni, ainokseni,
 Tuikseni, turwakseni,
 Tássá työssá työláhássá,
 Tássá tuskassa kowassa.
205. Nouse metsá miehinesi,
 Korpi kaiikki kansoinesi,
 Perkele perehinesi,
 Umpilampi lapsinesi;
 Sata miestä miekallista,
210. Dubat rauaista urosta,

Wäcksi wáhán urohón,
Miehen pienen miehueksi.

Kun ei tuosta tyllä liene,
Mistä mä anon apua?

215. Onko wanhoa wákeá,

Tán kaiken istunutta;

Nouse maasta mannun eukko,

Pellosta periisántá,

Kaiikki maasta miekkamiehet,

220. Hiekašta hewoisurohot,

Támán pulmun purkajaksi,

Támán jaksón jaksajaksi.

Kawe eukko luonnon tytti,

Kawe kultanen forea!

225. Joka ennen päästöt päästit,

Joka ennen jaksot jaksoit,

Káy nyt päästö päästámáhán,

Támá jakso jaksamahan.

Kun ei vielä tuosta liene,

230. Saakohon joku jumala,

Tuhatkunta perkeleitä,

Kaiikki päästöt päästámáhán,

Kaiikki jaksot jaksamahan,

Kaiikki pulmut purkamahan.

235. Páhe nyt kokušta konna,

Maan kamala maksoistani,

Ei siellä sinun sioa

Siankana tarpehella;

Muunne muutaos majasi,

240. Etemmá elosiäsi.

- Minne nyt sinun mannaan,
 Runne kasken ja kehotan?
 Kun sa lienet nosto toisen,
 Toisen nosto, toisen nuoli,
 245. Toki koitellos kotiisi,
 Tekiäsi tienohille,
 Paniaasi parrmohille.
 Piiku kun lipia koiraa,
 Tuika kun tulikipuna;
 250. Lennaa kulkona kukaan,
 Kanan lasa kartanolle;
 Corra soimelta hewonen,
 Nawetasta sarwinauta,
 Paaahyt koukkuhun kowerra,
 255. Sarwet sontahan sowita,
 Hanta laske lattialle.
 Sitte tullessa tupahan
 Mene kynsin kynnyksessa,
 Polwin porstuan owissa,
 260. Saahen syrjin syyttomista,
 Bieritse wiattomista,
 Kayos paalle kaskiäsi,
 Nouse paalle nostajasi,
 Dta kiinni kinteresta,
 265. Takimmaisista jaloista,
 Kaijimmista kantapaista,
 Wasemmista warpahista;
 Tunge perkelet tulehen,
 Isannat perisopesta,
 270. Emannat owisopesta,

- Pappset keskilattialta;
 Guin tulehen, päin tulehen,
 Takarainwain tanterehen;
 Silmät käännä kellelehen,
 275. Niskat ruttoin rutase,
 Wello werta hartioissa,
 Gotke suolia sisässa,
 Keitä keuhkoja mahassa.
 Pane pää pärisemähän,
 280. Pane luut lotisemahan,
 Henki huokumattomaksi.
 Waan en pannekan pahoilte,
 Warsin töille törkehille;
 Tuonne ma sinun mandoan
 285. Isäntäsi iltaselle,
 Emäntäsi einehelle,
 Muorisi muna paloille,
 Muun perehen murkkinalle;
 Siellä itkewi isosi,
 290. Walittawi vanhempasi,
 Weljesi wesin waluwi,
 Muorisi murehtelewi.
 Dta Hieltä kypärä,
 Pakki laajan perkelehen,
 295. Oli meret mennäksesi,
 Pammit luikutellaksesi;
 Saaos Hien hiihtoneuot,
 Lemmon leppäset siwakat,
 Pahan miehen paksu sauva,
 300. Soilla hiihat hien maita,

Lemmon lehtoja samoat.

Baan jos khytiä kysynet,

Anonet ajohewoista;

Ota Hiestä hewonen,

305. Wuoresta walitse warsa,

Hiessä on hynwä hewonen,

Punatukka tunturissa,

Hynwälle hypittäjälle,

Ujajalle ankaralle,

310. Jonka tukka tulta tuiski,

Menä warsin walkiata;

Joll' on rautaset kapiot,

Teräksiset temmottimet;

Jonk' ei khyntet kilpiestele,

315. Eikä kalpistu kapiot,

Ilmankana iljanella,

Kalmankana kaljamalla.

Jos ei wielä siitä liene,

Niin ota sukusi sukset,

320. Heimokuntasi hewoset,

Weljesi weno punanen,

Kulkiaksesi kotihin,

Wenehellä wettä myöten,

Hewosella tietä myöten,

325. Suksiilla mäkiä myöten.

Olet kalma kalmistosta,

Perkele pyhästä maasta;

Niin tuonne sinun mandoan,

Tuonne käsken ja kehotan,

330. Multihin muhajawihin,

Maihin liikuteltavihin,
 Johon on kansa kaatununna,
 Wäki wahwa wääntynynnä.

Ulet wieno weestä no3sut,

335. Been waahesta walunut;
 Niin tuonne sinun mannaan,
 Tuonne käsken ja lehotan,
 Suurelle meren selälle,
 Ulapalle aukialle,
 340. Pohjan pitkähän perähän;
 Siellä tuulen tuuwitella,
 Been wienon wilkutella,
 Been synkän sylkytellä.

Ulet tuulen tuuwittama,

345. Ilman tyrskyn tyhräelmä,
 Mennös tuulen tietä myöten,
 Ahawan ratoa myöten;
 Piiku kun lipiä koira,
 Siiry kun sininen nuoli,
 350. Tuika kun tulikipuna.

Ja tuonne ma sinun mannaan

Hirwen hiihtokankahille,
 Jäniksen jäpimämäille,
 Kewon raákymäsiioille,

355. Kontion kiwikolohon,
 Karhun louhikamarihin,
 Notkoille noroperille,
 Soille räyhynettömille,
 Herchisin hettehisiin,
 360. Väilywihin lähtehisiin,

- Jost' et kuulu kuuna páná,
 Selwiá siná ikáná.
- Ta tuonne ma sinun manoon
 Tuonne kuolletten kotihin,
 365. Ikimennetten majahan,
 Waipunetten waattehille.
 Pohjan pitkähán peráhán,
 Lapin laajahan salohon,
 Rutjan koskehen kowahan,
370. Palawahan pyörtehesen,
 Tohon puut páin putoowat,
 Perin wieriwát petáját,
 Hongat latwoin lankiawat;
 Kofonansa kofkahongat,
375. Tywin syösten suuret hongat,
 Latwoin laikkapáát petáját.
 Jos et tuostakan totelle,
 Dtan hyiset kintahani,
 Maan matoset wanttuhuni,
380. Wielá saan kofolta koprát,
 Werén juojalta wekarat,
 Pinnulta lihan pitimet,
 Hawukalta haarottimet,
 Toilla konnan koprístelen,
385. Ilkián iki asetán.
 Jo nyt on liitto liikkuási,
 Saanut hetki heitteási,
 Láhtöaika láhteási,
 Tehtyä teloamasta,
390. Hengellistä hieromasta;

- Eähe nyt liika liikkumahan,
 Mies paha pakenemahan,
 Ennen päivän nousemista,
 Koi jumalan koittamista,
 395. Auringon ylenemistä;
 Ennen kun sanani saapi,
 Tahi mieli juohtunewi.
 Tulkohon jumalan tunti,
 Apu herran auetkohon!
400. Sillon wuoret woina wuoti,
 Kalliot sian lihana,
 Papohina umpilammit,
 Ylähäiset maat aleni,
 Alahaiset maat yleni,
405. Linnat liikku, järkky järwet,
 Wuoret waskiset wapisi,
 Tornit linnan torkahteli,
 Tulleessa jumalan tunnin,
 Aruu herran auetessa.
410. Niin sinäin liika liiku,
 Niin sinäi paha pakene,
 Liiku liikuteltaessa,
 Järkky järkyteltäessä."
- Sillon wanha Väinämöinen
415. Itse tuon sanoiksi wirkki:
 "Hyvä täällä on ollakseni,
 Armas aikaellakseni;
 Maksat maistawi hyvältä,
 Keuhkot käypi keitokseksi,
420. Raswat ruuaksi päätöwi.

- Enkä lähe luonnenkana,
 Eriä sinä ikänä,
 Kun en saa sanoja kuulla,
 Luo lempiluottehia,
 425. Kuulla kyältä sanoja,
 Tuhansia tutkelmoita.”
 Sillon wirsikäs Wipunen,
 Jonk' oli suussa suuri tieto,
 Mahti ponneton powessa,
 430. Watsassa warat wäkewät,
 Ukasi sanasen arkun,
 Wirsilipponsa wiritti,
 Pauloaksensa hyviä,
 Parahia pannaaksensa.
 435. Ei sanat sanoihin puutu,
 Wirret weisaten wähene,
 Ennen kaaliot kiwiä,
 Wirrat wienoja wesiä,
 Umpilammit ahwenia,
 440. Kaltoja Uuen järwi.
 Paulo päiwät pääkshytysten,
 Yhytysten yöt saneli
 Ennen saatuja sanoja,
 Dpituita ongelmoita,
 445. Wipunsa wirittämillä,
 Uhtamalla ansatiensä.
 Paulo synnyt syitä myöten,
 Luottehet lomia myöten;
 Pääty päivä kuulemahan,
 450. Pääty kuu tähyämähän,

- Otamainen oppimahan,
 Kallot seisottu selällä,
 Painehet lahen perillä,
 Puuttu wirrat wieremästä,
 455. Rutjan koski kuohumasta,
 Wuotamasta Wuoksen koski,
 Joki Juortanan pysähty.
 Waka wanha Wainämöinen
 Siitä sai sanoja kuulla,
 460. Eua lempi luottehia;
 Sai saoin sanoja kuulla,
 Euhansia tutkelmoita,
 Suusta Antero Wipusen,
 Mahtipontisen powesta,
 465. Watsasta warawäkewän.
 Siitä wirsikäs Wipunen
 Eylkeä tomahtelewi
 Uloš wanhan Wainämöisen.
 Itse wanha Wainämöinen
 470. Pääsi suusta suuritieon,
 Mahtipontisen powesta,
 Watsasta warawäkewän,
 Euli sepponsa pajahan.
 Sano seppo Ilmarinen:
 475. "Joko sait sanoja kuulla,
 Eua lempi luottehia,
 Miten laita lasketahan,
 Perilaita liitetähän,
 Rokkapuut kohennetahan?"
 480. Sano wanha Wainämöinen:

"So ma sain sanoja kuulla,
 Luoa lempi luottehia;
 Sain saoin sanoja kuulla,
 Duhansia tutkelmoita."

485. Niin meni wenosen luoksi,

Sai wenonen walmihiksi,
 Saatineksi puinen pursi;
 Heitti wenonsa teloille,
 Uuen laivan lastuillensa.

Vhestoista Runo.

Wainämöinen lähtee neittä Pohjolasta. Laskee merta, tulee niemen kohalle, jossa Ilmarisen sisar, Annikka neito, oli waattehia pesemässä. Tämä esinnä arwelee, ku lienee, jo lähemmä tulleen tuntee Wainämöiseksi. Tuosta kyselämään, minne oli matkoawa. Souwittellee Wainämöinen jo minnekki menewänsä. Kun neiti ei usko joutawia ja uhkaa weneen kaataa, niin wiimmen Wainämöinen sanoo toenki, Pohjan neittä kosiin lähteneensä. Siitä kerkiämiseen neiti kotiin, welijensä tarinoitsee, miten Pohjan neiti oli waarassa muille saaha. Tästäkö sepolle kiiret. Peseksien, suiksien, suoriksien, orit waljaisiin, lähtee Pohjolaan. Niin tullaan, Wainämöinen halki selän purjehessa, Ilmarinen rantoa myöten hewosella. So koira Pohjolassa haukkumaan. Käyään katsomaan, tutaan kosioidiksi wieraat. Pohjolan emäntä tytärtänsä neuoo Wainämöiselle menemään, waan tytär itse oli Ilmarisen mielestänsä paremmaksi katsunut.

Waka wanha Wainämöinen
 Läksi neittä kosjomahan,
 Päättä kassa katsomahan,
 Pimiästä Pohjolasta,
 5. Miesten syöjästä kylästä,

Urohon upottajasta.

- Työnti wenosen wesille,
 Uuen laiwan lainehille,
 Kuorifikkoilta teloilta,
 10. Mäntysiltä järkääliltä;
 Nosti päälle purjehpuuta,
 Kuni mäntyjä mäellä;
 Nosti puuhun purjehia,
 Kuni kummun kuusikoita.
 15. Itse laiwan laskeksen,
 Alasehen asteleksen,
 Pääsi merta laskemahan,
 Sinistä sirottamahan,
 Wenehellä walmihilla,
 20. Punasella purrellansa.
 Puhu tuuli purjehesen,
 Ahawa wenosehensa;
 Purssi puinen purjehtiwi,
 Satalauta lainehtiwi,
 25. Nenätse utusen niemen,
 Päitse saaren terhenisen.
 Annikk' oli saaren impi,
 Sisar seppo Ilmarisen,
 Soutu sotkut sotkemaassa,
 30. Waattehet wiruttamassa,
 Saawun laiturin nenässä,
 Päässä portahan punasen.
 Katselawi, Eäantelewi
 Ympäri ihalat ilmat,
 35. Luopi filmänsä selälle,

Käänji päätä päivän alle,
 Keksi mustasen merellä,
 Sinerwöisen lainehilla.

Sanan wirkko, noin nimesi:

40. "Mi ollet merellä musta,

Ku sinerwä lainehilla;

Kun sa ollet hanhikarja,

Eliff' armas alliparvi,

Tahi muu lihawa lintu,

45. Niin sä lentohon lewetös,

Ylähäksi taiwahalle.

Kun ollet kalanen karja,

Elikkä lohinen luoto,

Eli muu sinerwä fiika,

50. Niin sä uimaan upotos,

Wetäitös ween alatse.

Kun ollet kiwinen luoto,

Elikkä wesikiwonen,

Tahi muu wesihakonen,

55. Wesi päällesi weelös,

Kalto päällesi ajellos.

Kun ollet kotonen pursi,

Weion westämä wenonen,

Niin kihin kotia käännös,

60. Wastoin näitä walfamoita,

Perin muille walfamoille.

Kun ollet kylänen pursi,

Ulommaksä uiksennellos,

Wastoin muita walfamoita,

65. Perin näille walfamoille.

Pienet pursi Wainämöisen,
 Wene laulajan ikuisen,
 Niin sä luokseni lähene,
 Pakinoille painelete,

70. Sana wieä, toinen tuo,
 Kolmansi kowin puhua."

Oli pursi Wainämöisen,
 Wene laulajan ikuisen,
 Jo luoksi lähentelihen,

75. Pakinoille painatteli,
 Sanan wieä, toisen tuo,
 Kolmannen kowin puhua.

Annik' oli saaren impi,
 Sisar seppo Ilmarisen,

80. Lausutteli matkamieistä,
 Kysytteli tienkäwiä:

"Kunne läksit Wainämöinen,
 Olksit suwannon sulho,
 Maan walio waatetitse?"

85. Sano wanha Wainämöinen:

"Läksin lohta pyhtämähän,
 Kuujoa kuettamahan,
 Tuossa Tuonelan joessa,
 Manalan alanteheessa."

90. Annik' oli saaren impi,
 Sanan wirkko, noin nimesi:

"Tuosta tunnen kielästajan,
 Tajuan walehtelian;
 Toisin ennen mun ifoni,

95. Muinon waltawanhempani,

- Pääsi lohta pnyttämähän,
 Taimenta tavottamahan,
 Werkkoja wenehen täysi,
 Paskuksia laiva kaikki,
 100. Seljot täynnä tarpomia,
 Alla kaaren atroamet,
 Kultakäppyjä kokaalla;
 Kunne läksit Wainämöinen,
 Ulkosit uwantolainen?"
105. Sano wanha Wainämöinen:
 "Läksin hanhien hakuhun,
 Kirjasiipien kisahan,
 Kuolasuien korjelohon,
 Saksan salmilta sywiltä,
 110. Ulapoilta aukeilta."
 Aina Annikki sanowi,
 Tinarinta riitelemi:
 "Tuosta tunnen kielästajan,
 Tajuan walehtelian;
115. Toisin ennen mun isoni,
 Muinon waltawanhempani,
 Pääsi hanhien hakuhun,
 Kirjasiipien kisahan,
 Kuolasuien korjelohon;
120. Beteheessä kaari kaunis,
 Jousi suuri jänteheessä,
 Haukku harmaja wenoessa,
 Koira musta kablehisä,
 Rakki juoksi rannan teitä,
 125. Pentu kiiellen kiviä;

Kunne läksit Wainämöinen,
Suorihet suwantolainen?"

Sano wanha Wainämöinen:

"Eule tytti purteheni,

130. Neitonen wenoseheni,
Niin sanon toet totiset,
Walehettomat wakaiset."

Uina Annikki sanowi,
Dinarinta riitelewi:

135. "Tuuli tulko purtehesi,
Ahawa wenosehesi,
Käännän purtesi kumohon,
Wenosi wesiajolle,
Jos en saa tosia kuulla,

140. Kunne läksit Wainämöinen;
Sano tarkkoja tosia,
Walehia wiimmesiä."

Sano wanha Wainämöinen:

"Toki ma sanon toetki,

145. Jos wâhân walehtelinki;
Lâksin neittä kosjomahan,
Päätä kassa katsomahan,
Pimiästä Pohjolastä,
Summasta Sariolastä,

150. Niehen syöjästä kylästä,
Urohon upottajasta."

Annikk' oli saaren neiti,

Sisar seppo Ilmarisen,

Kun tunsi toet totiset,

155. Walehettomat wakaiset,

- Heitti sotkut sorkematta,
 Waattehet wiruttamatta,
 Käsin kääri waattehensa,
 Koprin helmansa kofosi,
 160. Meni juoksulla kotihin,
 Samolla pihalle saapi,
 Meni pirttihin pihalta,
 Sanan wirkko, noin nimesi:
 "Beli seppo Ilmarinen,
 165. Lankoni emoni lapsi!
 Taos mulle sukulainen,
 Tao formukset soriat,
 Kahet, kolmet kormakoltut,
 Wiidet, kuuet wyöäiswitjat,
 170. Niin sanon toet totiset,
 Balehettomat wakaiset:
 "Kesän kengität hewoista,
 Talwen rautoja rakennat,
 Kulkiaksesi kosihin,
 175. Mennäksesi Pohjolahan;
 Jo nyt wiewät wiekkahammat,
 Etwämmät ennättawät,
 Saoin markoin maksettusi,
 Tuhansin lunastettusi,
 180. Talwin kassin kaupittusi,
 Kesin kolmin kosjottusi;
 Jo menewi Wainämöinen
 Selässä meren sinisen,
 Kolan kultasen kuruussa,
 185. Melan koukkupään nojassa,

Vimeähän Pohjolahan,
Summahan Sariolahan,”

Se on seppo Ilmarinen,
Takoja iän ikuinen,

190. Basara walahti käästä,
Pihet formista pirahhti,
Sanan wirkko, noin nimesi:

”Annikki sisarueni!
Taon sulle sukkulaisen,

195. Taon formukset soriat,
Kahet, kolmet korwasukullat,
Biidet, kuuet wyölliswiitjat;
Lämmittä saloa sauna,
Pian pirtti riuwuttele,

200. Laai pikkusen poroa,
Epiäistä liuottele,
Millä peiponen peseksen,
Pulmonen puhasteleksen,
Sykshyisistä syfistä,

205. Taonnoista talwisistä.”
Annikk’ oli niemen neiti,

Sisar seppo Ilmarisen,
Lämmitti saloa saunan,
Pian pirtin riuwutteli,

210. Haapasilla halkosilla,
Pieniillä pirastehilla,
Kanto wettä lähtehestä,
Herastehta hettehestä,
Taitto waстан warwikošta,

215. Lempiwahtasen lehošta,

- Laati piimästä poroa,
 Ntelmästä saipuata,
 Saipuata säikkymäistä,
 Miehen pään walottajoa.
220. Itse seppo Ilmarinen,
 Pian pistihen pajahan,
 Tako neien tarpehia,
 Wyölliskoukkuja kohenti,
 Nhen kylyn joutuesssa,
225. Nhen saunan saapuesssa.
 Siitä kylpi kyläseksi,
 Baleleksi walkiaaksi,
 Sykysyisistä syisistä,
 Taonnoista talwifista.
230. Itse noin sanoiksi saatti:
 "Annikki sisarueni!
 Tuoppa paita palttinainen
 Hipiälle hiettomälle,
 Sholle alastomalle;
235. Tuoppa kaatiot kaposet
 Uitimille uittomille,
 Säärille sasuttomille;
 Tuoppa haljaka sininen
 Päälle paian palttinaisen;
240. Saappa sarkakauhtanainen
 Päälle haljakan sinisen;
 Tuoppa usakka utunen
 Päälle sarkakauhtanaisen;
 Saappa saapka sahmattainen,
245. Puhki pilvien puhuja,

Päpi metsän lääsöttäjä,
 Hiwuksille hiettomille.”

Siitä seppo Ilmarinen,
 Taloja iän ikuinen,

250. Otta kultia kypärin,
 Hopehia huowan tänen,
 Pisti warsan waljahisin,
 Puikkohin tulipunasen.
 Itse istuwi rekehen,

255. Kohennaksen korjahansa,
 Pani oron juoksemahan,
 Piinaharjan liikkumahan,
 Wirkku juoksi, matka joutu,
 Reki wieri, ranta roiski.

260. Ujawi karittelewi
 Meren hietaharjuloita,
 Simosalmien siwutse,
 Leppäharjuin hartioitse.

Toya haukku hallikoira,

265. Linnan luppa luskkutteli.

Sano Pohjolan isäntä:

”Käyös tyttö katsomahan,
 Mitä halli haukkunewi,
 Linnan luppa luskkuttawi.”

270. Tytti warti waštoawi:

”Empä ennätä isoni,
 Kiwi on suuri jauhettawa,
 Kiwi suuri, jauhot hienot,
 Jauhaja wáhawäkinen.”

275. Sano Pohjolan isäntä:

"Käyös akka katsomahan,
Mitä halli haukkunemi,
Einnan luppa lusku:tami."

Akka war i wästoami:

280. "Empä tarfon ennättäisi,
Leipä on paksu leiwottawa,
Leipä paksu, jauhot pienet,
Leipoja wähawäfinen.

Sano Pohjolan isäntä:

285. "Ainap' on afoilla fiiret,
Aina tytöitä tyttärillä,
Huotehellaki wennisä;
Mene poika katsomahan."

Poika tuon sanoiksi wirkki:

290. "Mene itse katsomahan,
Mie en joua kuitenkana;
Pino on suuri pilkottawa,
Pino suuri, halot pienot,
Pilkkoja wähawäfinen."

295. Aina haukku hallikoira,
Billahánta wierretteli,
Saaren warrio walitti,
Perän lyöden pientarehen,
Hännän maahan torjuteleen.

300. Sano Pohjolan isäntä:

"Ei halli waletta hauku,
Einnan luppa luuhattele,
Ei se syöttä syyhättele,
Eikä honkihin horise."

305. Meni itse katsomahan

Pellolle perimmäiselle,
Tatimmalle tanhualle.

Loi filmänsä luotehelle,
Käänsi päätä päivän alle,

310. Jo näki toen totisen,

Mitä haukku hallikoiria,

Maan walio waikutteli,

Mustahantä häilytteli:

Mietahan kirjokorjin

315. Maapuolin Simosaloa,

Laskehan laiwoin suurin

Selän puolin Lemmen lahta.

Itse Pohjolan isäntä

Pian pirttihin menewi,

320. Alle kattojen ajaksen,

Sanan Wirkko, noin nimesi:

"Jo tulewi wierahia

Selällä meren finisen."

Pohjan tytti, Pohjan akka

325. Pian pistihen pihalle,

Luoen filmänsä selälle,

Kääten päätä päivän alle.

Sano Pohjolan emäntä:

"Mi tulewi wierahia,

330. Se tulewi naimakansa;

Kellen menet tyttäreni?

Ku se korjalla ajawi,

Kirjalla fiiättäwi,

Maapuolin Simosaloa,

335. Se on seppo Ilmarinen,

- Taloja iän ikuinen;
 Tuopi kultia kypärin,
 Hopehia huoman täyen.
 Ku laskevi laiwoin suurin,
 340. Punalaiwoin purjehtiwi,
 Selän puolin Lemmen lahta,
 Se on wanha Wainämöinen,
 Tietäjä iän ikuinen;
 Tuopi laiwalla rahoja,
 345. Aluksella aartehtia.
 Sille mennös tyttäreni,
 Ku tuo laiwalla rahoja,
 Aluksella aartehtia;
 Wanhassa wara parempi,
 350. Jos on nuori nopsahampi.”
 Niin neiti sanansa wirkki:
 ”Di on maammo kantajani,
 Di emo ylentämäni!
 Eipä meitä ennenkänä
 355. Ei ole myötynä rahoin,
 Min’ on ilman annettuna
 Urohille pyhtäwille,
 Miehillä anowaisille;
 Sille saanen maammoseni,
 360. Ku on sampuen takonut,
 Kirjokannen kalkuteellut.”
 Eillon wanha Wainämöinen
 Oli eellä ennättäjä,
 Heti tungeksen tupahan,
 365. Alle kattojen ajaksen,

Itse tuon sanoiksi wirkki,
 Owen suussa, alla orren,
 Kattilan katafioilla,
 Eakin päästä laskemilla,

370. Kintahän firwottimilla;

Sanowi sanalla tuolla,

Lausu tuolla lausehella:

"Disiko minulle neittä

Ikuseksi puolisoiksi,

375. Kainaloiseksi kanaksi,

Siani lewittäjäksi,

Paniaksi pääanalasen?"

Tuopa kaunis Pohjan tytti,

Maan kuulu, ween walio,

380. Itse ennätti sanoa:

"En kiitä meristä miestä,

Enkä wanhoa urosta,

Tuuli wie merillä mielen,

Aiwot särkewi ahawa,

385. Waiwa wanhasta tulewi,

Ikäwä iällisestä.

Ei ole sinulle neittä

Ikuseksi puolisoiksi,

Kainaloiseksi kanaksi,

390. Siasi lewittäjäksi,

Paniaksi pääanalasen."

Kahestoista Runo.

Ilmarinen tullut Pohjolan tupaan kysyy neittä puolisoikseen. Pannaan kuni ennen Lemminkäinen kolmelle ansiohyölle, kystä peltoa kyntämään, metsän petoja suistamaan ja suurta miesten-syöjä haukia Tuonen joelta pyytämään. Ne työt hän kaikki mieliksi raataa, tulee jälle ja kysyy uuelleen tyttöä. Jo lupaava arwelee ja imehtelee Pohjolan emäntä, mistä tiesikänä Ilmarinen neien Pohjolassa kaswawan. Wastaa Ilmarinen hywät olleen sanomat isosta, emosta ja itsestä tytöstäki, siitä tienneen. Sanoo Pohjolan emäntä waikian olewanki tyttöä salata. Wainämöinen Pohjolasta jälle saanut wielä kotona warottaa kenenkänä Ilmarisen kera kilwoin neittä kosjomasta.

Siiitä seppo Ilmarinen
 Itse tungeksen tupahan,
 Kaiwaksen katoksen alle,
 Eanan wirkko, noin nimesi:

5. "Jok' on walmis walwattini,
 Walmis walwateltawani?"

Sano Pohjolan emäntä:

'Dmpa walmis walwattisi,
 Walmis walwateltawasi,

10. Kun ja kynnät kyisen pellon,

Käärmehisen käännättelet.

Senpá Hiisi ennen kynsi,
Lempo warsinki wakoili,
Baarnahilla waskifiilla,

15. Utralla tuliterällä,
Yhá poikani polonen
Kesken heitti kynnöksensä."

Sillon seppo Ilmarinen

Ei kárssi kásin ruweta,

20. Sowi sormin suorrostella,
Ilman rautarukkasitta,
Kiwisittá kintohitta.

Otti rautarukkasensa,

Nouti kintahat kiwiset,

25. Tako rautaset talukset,
Teráksiset sáárystimet,
Kautapaitohin panihen,

Teráswoihen wyöttelihen.

Siitä kynni kynsen pellon,

30. Wakoeli maan matosen;
Nosti kyitä kynnökselle;
Käärmehiá käännökselle,

Sano tuolta tultuansa:

"Jo ma kynnin kynsen pellon,

35. Wakoelin maan matosen,
Käärmehisen käännättelin;
Onko walmis walwattini,

Walmis walwateltawani?"

Sano Pohjolan emántá:

40. "Dmpa walmis walwattifi,

- Balmis walwateltawasi,
 Kun suistat suet saloista,
 Päistät karhut kankahilta,
 Nina lehmäni lewitti,
 45. Tappo tammoja polosen.”
 Siilon seppo Ilmarinen,
 Taloja iän ikuinen,
 Teki suitset teräksiset,
 Päitset rautaset rakeriti.
 50. Miillä suistawi sutokset,
 Päisti karhut kankahilta,
 Pani suet suitset suuhun,
 Päitset päähän kontioille,
 Sano tuolta tultuansa:
 55. ”Jo ma kynnin kyisen pellon,
 Käärmehisen käännättelin,
 Wakoelin maan matosen;
 Jo suistin suet saloista,
 Päistin karhut kankahilta;
 60. Onko walmis walwattini,
 Balmis walwateltawani?”
 Sano Pohjolan emäntä:
 ”Jo on walmis walwattisi,
 Balmis walwateltawasi,
 65. Kun saat suuren suomuhauin,
 Piikkuvan kalan lihawan,
 Tuolta Tuonelan joesta,
 Manalan alantehesta,
 Werkotonna, nuotatonna,
 70. Ilman muutta ppywyksettä;

To on syönyt saanki miestä,
Tuhonnut tuhan urosta.”

Toipa tuskiksi tulewi,
Päylemimäksi lankiawi;

75. Takowi kokon tulisen,
Baakalinnun walkiaisen,
Koprat rauasta takowi,
Teräksestä temmottimet;
Siivilen siotteleksen,

80. Kokon kynkkäluun nenille,
Lenteä lekuttelewi,
Lenti Tuonelan joelle,
Yksi siipi wettä wiili,
Toinen taiwoja tasaili,

85. Nokka luotoja lotasi,
Koprat merta kuopraeli;
Lenti hauin pyhäntähän,
Hirmuhampahan hakuhun.

Tuli hauki hangotellen,
90. Been koira wengotellen,
Eik' oo hauki pienen pieni,
Eikä hauki suuren suuri:
Kieli kahta firweswartta,
Hampahat harawan warren,

95. Rita kolmen kosken werta,
Selkäranka seitsemisen.

Lenti kofko liitätellen,
Isketellen ilman lintu,
Eik' oo kofko pienen pieni,

100. Eikä kofko suuren suuri:

- Sen on suu satoa syltä,
 Kita kuusi kostellista,
 Kieli wiittä kirveswarta,
 Kynnet wiittä wiikatetta,
 105. Siipi taiwoa tapasi,
 Toinen wettä wiepraeli.
 Piiteleksen, laateleksen,
 Katseleksen, käänteleksen;
 Keksi suuren suomuhauin,
 110. Piikkuwan kalan lihawan,
 Iskewi kaloa tuota,
 Korvin selkähän kawahti.
 Eillon suuri suomuhauki,
 Piikkuja kala lihawa,
 115. Painawi kokon kynimen,
 Ule selwien wesien.
 Niin kofko kohotteleksen,
 Ilmahan ylenteleksen,
 Nosti mustia muria,
 120. Pääle selwien wesien,
 Piiteleksen, laateleksen,
 Toki toisesti kokewi,
 Yhen iski kynsiänsä
 Hauin hirmun hartioihin,
 125. Been koiran koukkuluihin,
 Toisen iski kynsiänsä
 Rautaselle kalliole,
 Wuorelle teräksiselle.
 Kilpisty kivestä kynsi,
 130. Kalpistihen kallioista;

- To hauki sukeltaeleksen,
 Been wenkale weäkfen,
 Kynsistä kokon kynimen,
 Waakalinnun warpahista.
135. Siitä kokko rautakopra
 Koha kolmasti kokewi,
 Warfin iskeä tapasi,
 Iski kiinni kynsiänsä,
 Sai pa hauin kynsihinsä,
140. Been koiran koprihinsa,
 Nosti suuren suomuhauin,
 Been wenkalan wetäwi,
 Alta aaltojen sywien,
 Päälle selwien wesiin.
145. Nosti siitäki ylemmä,
 Korkiammalle kohotti,
 Dksalle omenatammen,
 Latwalle lakan petäjän.
 Wiepi wieläki ylemmä,
150. Korkiammalle kohotti,
 Pitkän pilwen rannan päälle,
 Pitkän kaaren kannikalle;
 Pilwet liikku, taiwot nauku,
 Ilman kannet kaunisteli,
155. Katkesi ukolta kaari,
 Kuulta sarwipää sakara.
 Sillä seppo Ilmarinen
 Sai on suuren suomuhauin,
 Piikkuan kalan lihawan,
160. Tuosta Tuonelan joesta,

- Manalan alentehešta,
 Ei wesi weellen tullut
 Kalahauin suomuloista,
 Ilma ilmallen hajasnut,
 165. Koffolinnun høyheniltä.
 Siitä seppo Ilmarinen
 Otta weitsen huotrastansa,
 Päättä poikki pahkomahan,
 Watsa halki wiiltämähän;
 170. Itse maisteli makua,
 Itse riipo rintapäitä.
 Pään on warsin poikki pahko,
 Wiepi Pohjolan tupahan
 Anopille antehiksi,
 175. Itse tuon sanoiksi wirkki:
 "Tuos' olis ikuinen tuoli
 Hywän Pohjolan tupahan."
 Siitä seppo Ilmarinen
 Sanan wirkko, noin nimesti:
 180. "So nyt kynnin kyiset pelot,
 Käärmehiset käännättelin;
 So suistin suet saloista,
 Päistin karhut kankahilta;
 Sainki suuret suomuhauit,
 185. Piikkawat kalat lihawat,
 Tuosta Tuonelan joesta,
 Manalan alantehešta;
 Toke on walmis walwattini,
 Walmis walwateltawani?"
 190. Sano Pohjolan emäntä:

"Pahoinpa sinäi laait,
 Kun sä pääätä poikki pahkoit,
 Watsan warsin halki laskit,
 Wielä riiwoit rintapääätä,

195. Kanssa maistelit makua."

Sillon seppo Ilmarinen

Itse tuon sanoiksi wirkki:

"Ei saalis wiatta saaha

Paikoilta paremmiltana,

200. Saati Tuonelan joesta,

Manalan alantehestä;

Toi' on walmis walwattini,

Walmis walwateltawani?"

Sano Pohjolan emäntä:

205. "To nyt on walmis walwattisi,

Walmis walwateltawasi,

To nyt on neito kosjottuna,

Päähyt kassa kaupittuna,

Ilmariselle sepolle,

210. Rainaloiseksi kanaksi,

Ikuseksi puoliseksi."

Anto oman tyttärensä,

Sanan wirkko, noin nimesi:

"Mistä tiesit teltamoinen,

215. Kuulit kultani omena,

Tämän neien syntywäksi,

Impyen ylenewäksi,

Kun on nuori neityemme,

Wasta kaswawa kanamme?"

220. Paulo lapsi lattialta,

Poika pieni pankon päästä:

"Siitä tiesi teltamoinen,

Kuuli kultasi omena,

Isopa hyvältä kuulu,

225. Kuulu kullalta mereltä.

Suoksi purret puittomia,

Benot wäljiä wesiä,

Tuoen täytensä eloa,

Muksensa aartehia.

230. Ja siitä tiesi teltamoinen

Kuuli kultasi omena;

Emopa hyvältä kuulu,

Kuulu kullasta foista;

Roosti leiwät leppehesti,

235. Synötti wierahat wälehen.

Käwi kujat kuurullahan,

Pääwät länkämaisi llähän;

Aiwon ammo aikasuopa,

Aiwon aika huomeneessa,

240. Mäkähäti kewätkaritsa,

Kewätuubi ullotteli,

Heinän hienon heittäjäätä,

Palasen parantajata.

Ja siitä tiesi teltamoinen,

245. Kuuli kultasi omena:

Aiwon aika huomeneessa

Nofi nousi nuorasesta,

Sawu pakfusta pakeni,

Kuulun neitosen foista.

250. Sukkulainen suikahтели

Kärppänä kiven raossa,
 Piukahteli pirran piikit
 Tikkana puun kupeessa,
 Käärilauta käännähteli
 255. Drawana oksapuussa.”

Siitä Pohjolan emäntä
 Itse tuon sanoiksi wirkki:
 ”Kaiken syksyn sanoin ki,
 Keskitin tämän kewaän:

260. Salwoome piilopirtti,
 Piilopirtti pikkurainen,
 Neien kangasta kutoa,
 Saoin sarfoa kutoa.

Laatiome pieni pirtti,
 265. Pienet piiloikkunaiset,
 Missä neittä piiletellä,
 Päättä kassa kasvatella;
 Pah' on neitonen salata,
 Hiimus pitkä piiletellä,

270. Hyvä on hepo salata,
 Suorajouhi suojaella.

Waka wanha Väinämöinen
 Alla päin pahoilla mielin,
 Kotihinsa kulkieessa,

275. Itse tuon sanoiksi wirkki:
 ”Elkäätte etinen kansa,
 Elkäätte lapsen larssi,
 Lähkö uimahan uhallä,
 Weikasta weijen päälle,

280. Kilwon neittä kosjomahan
 Sepon Ilmarin keralla.”

Kolmastoista Runo.

Walmistetaan häitä Pohjolasfa. Tapetaan esiksi iso suunnaton härkä ja alotetaan olutta panna. Saahaan olut pannuksi, ei käywäksi. Urwelee oluen pania, mistä käytettä, usiammallaki tavalla kokee, ei taho luonnistua. Niin wiimmen mehiläiseltä saapi yheksän meren takoa tuotua mettä, jolla olut käytetään. Nousee olut, kohoaa ylen voimalliseksi, uhkaa wanteet astiastaan katkaista, jos laulajoa, ei heti tuotane. Etstitään häätätilasfa laulajojta, ei saaha kunnollista. Aina uhkaa olut. Niin wiimmen pannaan kutsut liikkeelle wärottamalla kaikki kutsua wanha Wainämöinenki Pohjolan pitohin, Lemminkäinen waan yksin kutsu sumatta heittää. Lähtee orja matkalle ja kutsuu käskyä myöten rahwaan.

Siitä häitä hakittihin,
Walmisteltihin pitoja,
Häitä Pohjolan tuvilla,
Pitoja Pimentolasfa.

5. Mitä tuohon tuotanehe,
Ja kuta we'ettänehe,
Noihin Pohjolan pitohin,
Sariolan juominkihin,
Hyvän rahwan ruuiksi,
10. Joukon suuren syötäväksi?

Duotu on muhia mulli,
 Sonni saatuna lihawa.

- Kaswo härkä Karjalassa,
 Sonni Suomessa sifesi,
 15. Eikä härkä suuren suuri,
 Eikä härkä pienen pieni;
 Hämeheissä häntä häily,
 Pää keikku Kemijoella,
 Salk' on yksi Nunuksessa,
 20. Toinen Turjan tunturilla,
 Kolmansi koskella Wuoksen,
 Neljäs on Lapin lahella.
 Päiwän lenti pääskylintu
 Härän sarwien wäliä,
 25. Kuun juoksi kesäorawa
 Häpeheltä hännän päähän,
 Eikä vielä päähän pääsnyt,
 Ensinkänä ennättänyt,
 Keskeilläpä yön pitäwi,
 30. Härän hännällä lepäsi.
 Etjitähän iskiätä,
 Katsotahan kaatajata,
 Wienosta Wenäjän maasta,
 Kaunihista Karjalasta,
 35. Suomen suurilta tiloilta,
 Ruotsin maasta rohkiasta,
 Tämän riikin riitamaasta,
 Tämän wallan wainojasta.
 Pääsi ukko iskemähän,
 40. Palwonen pitelemähän,

- Birokannas wiilemähän;
 Härkä päänsä häilähytti,
 Mustat silmänsä mulisti,
 Ukko kuusehen kawahti,
 45. Palwonen pajun nenähän,
 Birokannas kannon päähän.
 Ukko kuusesta toruwi,
 Palwonen pajun nenästä
 Birokannas kannon päästä:
 50. "Kun ma tullen toisen kerran,
 Toki saanen saalihiksi
 Sata saawia lihoa,
 Berta seitsemän wenettä,
 Kuuta kuusi tynnyriä."
 55. Eipä toiste tullukkana,
 Eikä sen erän perästä.
 Etjitähän iskiätä,
 Katsotahan kaatajata;
 Etjitähän Tuonelasta,
 60. Manalasta maanki alta,
 Etjitähän, eipä löyTTY,
 Haettihin, ei hawattu.
 Mies pieni merestä nousi,
 Uros aallosta yleni,
 65. Eikä uros pienen pieni,
 Eikä uros suuren suuri;
 Pystyn peukalon pituinen,
 Kolmen sormen korkeuinen:
 Alla maljan maata mahtu,
 70. Seulan alla seisomahan.

- Part' on polvilla eessä,
 Hiivus kannoilla takana,
 Päässä paasinen kypäri,
 Galoisia kiwiset kengät,
 75. Weitsi kultanen käessä,
 Hoviainen huotra wyöllä.
 So tapasi tappajansa,
 Sonni suuri sortajansa.
 Heti kun näki eränsä,
 80. Ruhto niskahan rutosti,
 Sorti sonnin polwillehen,
 Kylvin maahan kylvähytti.
 Saiko paljon saalibiksi?
 Wähän saapi saalibiksi:
 85. Sata saawia lihoa,
 Sata syltä makkaroa,
 Berta seitsemän wenettä,
 Kuuta kuusi tynnyriä,
 Hyvän Pohjolan pitohin,
 90. Sariolan juominkihin.
 Siitä Pohjolan emäntä
 Itse tuon sanoiksi wirkki:
 "Mistäpä olutta saamma,
 Tahi taaria panemma,
 95. Näille häille hankkimille,
 Pioille piettäville?
 En tieä tekoa taarin,
 Enkä syntyä olosen."
 Huuhwi humala puusta,
 100. Besi wirraasta wihelsi,

- Otra pellon pientaresta:
 "Konsa me koolle saamma,
 Konsa koolle ja koholle!"
 Dsmotar oluen seppä,
 105. Kapo kaljojen tekiä,
 Arwelee, ajattelewi:
 "Mitä tuostaki tulisi,
 Jos panen pa'an tulelle,
 Laitan keiton kiehumahan."
 110. Otti otrasen jywiä,
 Kuusi otrasen jyweä,
 Seitsemän humalan päättä,
 Wettä kauhoa kaheksan;
 Niin pani pa'an tulelle,
 115. Laitto keiton kiehumahan.
 Kuu kiwiä kuumettihin,
 Kesä wettä keitettihin,
 Salo puita poltettihin,
 Salo puita, saari maita.
 120. Kansa kaikki katsahdawi,
 Katsahdawi, kaimahdawi:
 "Mistäpä sawunen saapi,
 Uer ilmahan ajaksen."
 Tuoltapa sawunen saapi,
 125. Uer ilmahan ajaksen;
 Sawu saarella palawi,
 Tuli niemen tutkamessa,
 Pienikö soan tuleksi,
 Suuri paimosen paloksi.
 130. Dsmotar oluen seppä,

Kapo kaljojen tekiä,
 Kesän keittäwi olutta,
 Salwen taaria rakenti;
 Pani otraista olutta

135. Puisen uuen uurtehesen.

Sai oluen panneheksi,
 Ei saanut hapanneheksi.
 Urwelee, ajattelewi,
 Sanan wirkko, noin nimesi:

140. "Mitä tuohon tuotanehe,

Ta kuta kutsuttanehe,
 Duelle happameksi,
 Kaljalle kohottimeksi."

Hym' on tyttö Pohjan neiti,

145. Se on soma formiltansa,

Nina liukas liikunnolta,
 Nina fengältä kexiä.
 Liikku silloin liitoksella,
 Laaho keskilattialla,

150. Yhtä toista toimitteli

Kahen kattilan keseellä.
 Näki puikon lattialla,
 Otta puikon lattialta,

Katselewi, kääntelewi:

155. "Mitä tuostaki tulisi

Kawon kaunihin käsisä,
 Hywän immen hyppysisä?"
 To kanto kawon kätchen,
 Hywän immen hyppysihin.

160. Kapo kaksin kämmeninsä,

Syfersi molempinensa,
 Molempihin reisihinsä;
 Synty walkia orawa.

- Niin se neuo poikoansa,
 165. Drawaištansa opasti:
 "Drawani lintuseni,
 Drpolapseni omani!
 Juokse tuonne, kunne kāsken,
 Kunne kāsken ja kehota,
 170. Mielusahān metsolahan,
 Tarckahan Tapiolahan;
 Nouse puuhun pienosehen,
 Taiten tarhalatwasehen,
 Gottei kokko kopras-isi,
 175. Eikä iski ilman lintu.
 Käpy pure käyessäsi,
 Kanna kaksī kynnessäsi,
 Ne kanna kawon katehen,
 Tuo olalle Dsmottaren."
 180. Dsasi orawa juosta,
 Matkaella maan ihana.
 Pian juoksi matkan pitkän,
 Wälehen wälit lyhyet,
 Mäen poikki, toisen pitkin,
 185. Kolmannen wāhān witahan,
 Mielusahān metsolahan,
 Tarckahan Tapiolahan.
 Siell' on kolme korpikuusta,
 Neljä pienoista petäätä,
 190. Nouse puuhun pienosehen,

Taiten tarhalatwasehen,
Eikä folkko kopraisunna,
Eskenyynnä ilman lintu.

Kattasi kápyá káksi,
195. Páitá lehwán leikkaeli,
Káwyt kátki kynsihinsá,
Kááráfi kápálehensá,
Niin kanto kawon kátehen,
Hywán immen hyppysihin.

200. Dsmotar oluehensa,
Kapo piisti kaljahansa,
Ei ota olut hapata,
Eikä nouse nuori juoma.

Urwelee, ajattelewi,

205. Mitá tuohon tuotanehe
Dluelle happamekssi,
Kaljalle kohottimekssi.

Hyw' on tyttö Pohjan neiti,

Uina kengáltá kapiá;

210. Piikku sillan liitoksella,
Saaho keskilattialla,
Yhtá toista toimitteli
Kahen kattilan kesellä,
Náki lastun lattialla,

215. Dtti lastun lattialta.

Katselawi, káántelewí:

"Mitá tuostakin tulisi

Kawon kaunihin kásišsá,

Hywán immen hyppysišsá?"

220. So kanto kawon kátehen,

- Hywän immen hyppysihin,
 Kapo kaksin kämmeninsä,
 Hykersi molempinensa,
 Molempihin reisihinsä;
225. Synty näätä kultarinta.
 Niin se neuo nääteänsä,
 Drpolastansa opasti:
 "Näätäseni lintuseni,
 Drpolapseni omani!
230. Mene tuonne, kunne käsken,
 Kunne käsken ja kehotan,
 Kontion kiwikololle,
 Metsän karhun kartanolle.
 Siellä karhut tappelewat,
235. Kontiot kowin elävät;
 Koprin kuonoa kokoa,
 Käsin waahtea waluta,
 Se kanna kawon katehen,
 Tuo olalle Dsmottaren."
240. Jopa taisi näätä juosta,
 Kultalintu liihätellä,
 Pian juoksi matkan pitkän,
 Wälehen wälit lyhyet,
 Toen poikki, toisen pitkin,
245. Kolmannen wähän witanahan,
 Kontion kiwikololle,
 Karhun loubikartanolle.
 Siellä karhut tappelewat,
 Kontiot kowin elävät,
250. Rautasella kalliolla,

- Wuorella teräksifellä.
 Tuoksi kuona karhun suusta,
 Waahsti fontion tiasta,
 Koprin kuonoa kokosi,
 255. Käsin waahtea walutti,
 Sen kanto karon katehen,
 Hywän immen hyppysihin.
 Ösmotar oluehensa,
 Rapo kaato kaljahansa;
 260. Ei ota olut hapata,
 Eikä nouse nuori juoma.
 Urwelee, ajattelewi,
 Mitä tuohon tuotanehe
 Oluelle happameksi,
 265. Kaljalle kohottimeksi.
 Hyw' on tyttö Pohjan neiti,
 Aina kengältä kopia,
 Piikki sillan liitoksella,
 Paaho keskilattialla,
 270. Yhtä toista toimitteli,
 Rahen kattilan kesellä,
 Näki lehen lattialla,
 Otta lehen lattialta.
 Katselawi, kääntelawi:
 275. "Mitä tuostakin tulisi
 Karon kaunihin käsissä,
 Hywän immen hyppysissä?"
 To kanto karon katehen,
 Hywän immen hyppysihin.
 280. Rapo kaksin kämmentinsä,

Syfersi molempinensä,
 Molempihiin reisihiensä;
 Eynnyttäwi mehiläisen.

Miin se neuo lintuansa,

285. Mehiläistänsä opasti:

"Mehiläinen lintuseni,
 Drpolapseni omani!

Lennä tuonne, kunne käsken,
 Kunne käsken ja kehotan,

290. Ylitse meren yheksän,

Meri puolen kymmenettä.

Tuo simoa siwiissäsi,

Kanna mettä kaapusfasi,

Helwästä heinän päästä,

295. Kukan kultasen nenästä;

Ne kanna kawnon katehen,

Tuo olalle Dsmottaren."

Mehiläinen meidän lintu

Sopa lenti, jotta joutu,

300. Pian lenti matkan pitkän,

Wälchen wälit lyhyet,

Merin poikki, toisen pitkin,

Kolmannen wâhân witähan,

Ylitse meren yheksän,

305. Meri puolen kymmenettä,

Tuurin uutehen tupahan,

Palwosen laettomahan.

Eiell' on neiti nukkununna,

Wyöwäsäki walahtununna,

310. Rupehill' on kultaheinä,

- Wyölähän hopia heinä,
 Siwulla simanen heinä,
 Meſiheinä helmaſſansa.
 Raſti ſiipensä ſimahan,
 315. Toiſen ſiipensä metehen,
 Helewähän heinän päähän,
 Kukan kultaſen nenähän.
 Toi ſimoa ſiiweſſänsä,
 Kanto mettä kaapußansa,
 320. Sen kanto karon kätchen,
 Hywän immen hyppſihin.
 Ösmotar oluehenſa,
 Rapo piſti kaljahansa,
 To otti olut hapata,
 325. Topa nouſi nuori juoma,
 Puiſen uuen uurteheſſa,
 Korwon koiwufen ſiſäſſä.
 Kuohu korwien taſalle,
 Urjy päälle äprähien,
 330. Tahto maahan tyräellä,
 Pattiſalle lainehella.
 Pantihin olut punanen,
 Kalja kaunis kätettihin,
 Naſſakkahan tammifehen,
 335. Tynnyrihin pienofehen,
 Tapin waſkifen warahan,
 Kiwiſehen kellarihin.
 Olut tykki tynnyriſſä,
 Kalja keiſku kellariffa:
 340. "Kun nyt juojani tuliffi,

- Pakkiani laitteleisi,
 Kunnollinen kukkujani,
 Paauainen laulajani!"
 Etjittihin laulajoa,
 345. Paauillista laulajoa,
 Kunnollista kukkujoa,
 Kaunista farehtioa.
 Pohi on tuotu laulajaksi,
 Hauki kunnan kukkujaksi;
 350. Ei loheessa laulajoa,
 Kuonasuussa kukkujoa,
 Pohen on leuat lonkallahan,
 Hauin hampahat hajalla.
 Etjitähän laulajoa,
 355. Paauillista laulajoa,
 Kunnollista kukkujoa,
 Kaunista farehtioa.
 Paps' on tuotu laulajaksi,
 Poika kunnan kukkujaksi;
 360. Ei lapsessa laulajoa,
 Kuolasuussa kukkujoa,
 Näni on lapsen langennunna,
 Puhet suuhun puuttununna.
 Niin sano olut punanen,
 365. Moitueli nuori juoma,
 Nassakassa tammisessa,
 Tapin waskisen takana:
 "Kun ei tuo laulajoa,
 Paauillista laulajoa,
 370. Kunnollista kukkujoa,

Kaunista karehtioa,
Potkin poikki wanteheni,
Ulos pohjani porotan."

Sillon Pohjolan emäntä

375. Pani kutsut kulkemahan,

Itse tuon sanoiksi wirkki:

"Dhoh piika pikkarainen,

Drjani alinomanen!

Kutsu rahwašta kokohon,

380. Miesten joukko juominkihin;

Kutsu köyhät, kutsu kurjat,

Kutsu rujot, kutsu rammät,

Rujot' rein reutuellos,

Rammät ratsahin ajellos,

385. Sofiat wenehin soua.

Kutsu wanha Wainämöinen

Paiuiseksi laulajaksi,

Elä kutsu Kaukomieltä,

Elä lieto Lemminkäistä,

390. Se on lieto Lemminkäinen

Uhti ainaki torasa."

Drja tuon sanoiksi wirkki,

Kysytteli, lausutteli:

"Mistä tunnen Kaukomielen,

395. Kusta lieto Lemminkäisen?

En tieä Uhin kotia,

Kaukomielen kartanoa."

Sano Pohjolan emäntä:

"Hywin tunnet Kaukomielen;

400. Uhti saarella asuwi,

- Weitikkä wessien luona,
 Paajimman lahen kohalla
 Kaukoniemen kainalossa.
 Kaukomielen filmä karsas,
 405. Leuka pitkä Lemminkäisen,
 Uhin suu wähitin wäärä,
 Nenä weitikän nykerä.”
 Tuopa piika pikkurainen,
 Raataja rahan alanen,
 410. Kutsu rahwahan kokohon,
 Miesten joukon juominkihin;
 Kutsu furjat, kutsu köyhät,
 Kutsu rujot, kutsu rammatt,
 Rujot rein-reutueli,
 415. Rammatt ratsahin ajeli,
 Sokiat wenehin souti.
 Kutsu wanhan Wainämöisen,
 Paulajan iänikuisen;
 Se on kaunis Kaukomieli,
 420. Senp' on heitti kutsumatta.
-

Heljästoista Runo.

Kokoutuu rahvas Pohjolan häihin, wäwy rah-
waan kesellä. Wäwyn herosesta huoli piettyä,
käytetään itseksi tuwaassa, joka kauniisti siwottu-
na näyttää ouolta, ettei esinä helppoesti tutakkana.
Lupaam tullutta katselee wasta tarkemmin kunn-
tilän wakkialla wäwyä anoppi ja kiittää kauniin
muotoseksi. Tuvaan olutta, joka nyt Wäinämöi-
sessä tapaa laillisen laulajansa. Waatii Ilmaris-
ta Wäinämöinen keralliseksi. Ilmarinen ei sano
kylässä kehtoawansa, kehottaen Wäinämöistä waan
yksiin laulamaan. Niin laulelee Wäinämöinen ja
toiwottaa wastaista onnea toisteki Pohjolassa yh-
tä ilosesti elettäväksi. Dluen juotua ja laulettua
sydttää kaiken rahwaan Pohjolan emäntä yltäkyl-
läsiällä ruuilla.

Itse Pohjolan emäntä

Oli ulkona olia,

Weräjillä wiepoaja.

Kuulewi kumun kujalta,

5. Kannalta reen ratsinan.

Poi silmänsä luotehelle,

Käänti päätä päiwän alle.

To näki wäen tulewan,

Wäwynsä wäen tulewan.

10. Sanan wirkko, noin nimesi:

- ”Tuulin tuulen tuulewaksi,
 Pinon pystyn wierewaksi,
 Meren rannan raukewaksi,
 Someren karehtiwaksi.
15. Eipä tuuli tuulekkana,
 Pino pysty wierekkänä,
 Meren ranta rauekkana,
 Someret karehikkana;
 Wäwyni wäki tulewi,
20. Saoin kaksin kääntelewi.
 Ei ole wäwy eillimmäissä,
 Eikä wäwy jälkimmäissä.
 Wäwy on keskellä wäkeä,
 Hyvän rahwan raossa.
25. Mistämä wäwyni tunnen?
 Tuostama wäwyni tunnen:
 Wäwy on mustalla orolla,
 Miinkun syöwällä suella,
 Kantawalla kaarnehella,
30. Pentäwällä lievehellä.
 Kuus’ on kullaista kärkeä
 Wempeellä kulkumassa,
 Seitsemän siniotusta
 Rahkehella laulamassa.”
35. Jo kumu kujasta kuulu,
 Nisan kalke kaimotieltä,
 On wäwy pihalle saawa,
 Wäwyn kansa kartanoille.
 Paps’ oli pieni lattialla,
40. Poika pirtin permannolla;

- Paulo lapsi lattialta,
 Poika pieni permannolta:
 "Pois pojat, ulos urohot,
 Pihalle pisimmät miehet,
 45. Rinnuksia riisumahan,
 Rahkehia raastamahan."
 Jo ulos urohot saivat
 Pistihen pihalle miehet.
 Siell' on Pohjolan emäntä;
 50. Sanan wirkko, noin nimesi:
 "Kylän pojat kyyhkyläiset!
 Ottootes wäwyn oronen
 Waskisista waljahista,
 Rahkehista rautasista,
 55. Wesasista wempelistä,
 Sulkkusista suitsuloista,
 Piehtaroia pehmiällä,
 Tasasella tanhualla,
 Muremella mesinukalla,
 60. Maalla maksankarwasella,
 Gottei karwa katkiaisii,
 Puolikana pois tulisi
 Kylän pojat kyyhkyläiset!
 Suottootes wäwyn oronen
 65. Kultasesta kaimosesta,
 Herasesta hettehestä,
 Tulewasta, täntywästä,
 Pähthehestä läikkwästä,
 Alta kuusen kukkanatwan,
 70. Alta pensian petäjän.

Apattootes wáwyn oronen
 Pestyin otrin, lestin leiwin,
 Keitetnin kesáfin wehnin,
 Surwotuín suwirukehin.

75. Kylán pojat kyyhkyláiset!

Wiekóote wáwyn oronen
 Takimmalle tanhualle,
 Soimelle ylimmäiselle,
 Wakkaselle waskifelle,

80. Koropalle kullitulle.

Sitootes wáwyn oronen
 Kultasihin koltasihin,
 Rautasehen renkasehen,
 Tammisehen patsahasen.

85. Mahtuuko wáwy tupahan

Kamanan korottamatta,
 Kynnyksen alentamatta,
 Dwiseinán ottamatta,
 Siwuseinán siirtámáttá,

90. Periseinán päästámáttá?

Ei mahu wáwy tupahan
 Kamanan korottamatta,
 Kynnyksen alentamatta,
 Dwiseinán ottamatta,

95. Siwuseinán siirtámáttá,

Periseinán päästámáttá;
 Wáwy on pääatánsá pitempi,
 Korwallista forkiampi.

Kamanat ylentyöhöt,

100. Eákin päästá lastematta,

- Rypärin kohottamatta!
 Rynnykset alentuohot,
 Ettei kengätkän kuluisi,
 Lewiäisi hienot helmet!
 105. Dret ilman awautohot,
 Ilman kásin koskematta,
 Neufalon pitelemättá!"
 To wáwy sisálle saapi,
 Ule kattojen ajaksen;
 110. "Joko tááll' on penkit pesty,
 Joko lattiat lakaiistu,
 Joko on sillat siiwottuna,
 Lusikkaiset lautasella?
 Jopa tááll' on penkit pesty,
 115. Jopa lattiat lakaiistu,
 Jo on sillat siiwottuna,
 Lusikkaiset lautasella.
 En tunne tâtá tupoa,
 Mistá puist' on pirtti tehty,
 120. Mistá suoja tánne saatu;
 Siwult' on satoa sylvá,
 Pááلتá poikitse tuhatta.
 Siwuseiná on siilin luista,
 Periseiná petran luista,
 125. Dwiseiná osman luista,
 Kamana karitsan luista.
 Dret on omenapuusta,
 Patsas puista pááhkehistä,
 Luaslauta lumpehista,
 130. Laki lahnan suomuloista.

- Pattia on wesin wanuttu,
 Pöytä kullin kirjaeltu,
 Rahi rauasta rakettu,
 Penkit pienistä rahoista.
135. Uuni uusista kiivistä,
 Panko saksan paasiloista,
 Kiukoa meren kiivistä,
 Karšina Kalewan puista.”
 Siitä seppo Ilmarinen
140. Itse tungeksen tupahan:
 ”Terwe tänneki jumala!
 Huonehesen honkasehen,
 Virttiin petäjäisehen,
 Uu kuuluu kurkahirren.”
145. Sano Pohjolan emäntä:
 ”Terwe tänne tultuasi,
 Tänne pienehen pesähän,
 Matalaisehen majahan.
 Kylän pojat kyyhkyläiset!
150. Istuttoote meidän wäwyä
 Selin seineä sinistä,
 Päin pöyteä punaista,
 Kohin kullaista stoloa,
 Rinnoin ristirahwahaista.
155. Kylän naiset kyyhkyläiset!
 Tuokaa tulta tuohisella!
 Tempoote terwaksella,
 Näkisin wäwyni silmät,
 Sinisetkö, wai punaiset,
160. Waiko waatewalkuiset.”

- Tuotu on tulta tuohisella,
 Lemmottuna terwaksella;
 Tuli on tuohinen rämäkkä,
 Sawu musta terwaksinen.
165. Kylän naiset kyyhkyläiset!
 Tuokaa tulta tuohuksella,
 Bahasella walkiata,
 Millä nään wáwyni filmät;
 Sinisetkö, wai punaiset,
170. Waiko waatewalkeuiset.
 Jo nyt nään wáwyni filmät;
 Ei siniset, ei punaset,
 Eikä waatewalkeuiset,
 Meren on waahen walkeuiset
175. Meren ruowon ruskeuiset,
 Meren kaislan kauneuiset.
 Sopipa siikanen siwulle,
 Kanamarja kainaloihin.
 Dhoh piika pikkurainen,
180. Kylän paras palkkalainen!
 Tuo olutta tuoppisella,
 Kanna kaksikorwasella,
 Noille kutsuwierahille,
 Kutsuloille funnioiksi.
185. Anna tuopin totta tehdä,
 Wiisi wantehen wikoja,
 Tuosta olwen orren päästä,
 Siman waarnojen sisästä,
 Noille kutsuwierahille,
190. Kutsuloille funnioiksi.

- So on wiikon juomat pantu,
 Saatu otraset oluet,
 Noille kutsuwierahille,
 Kutsuloille funnioiksi.
195. Tuop' on piika pikkarainen,
 Raataja rahanalanen,
 Toi olutta tuoppisella,
 Kanto kakkikormasella,
 Noille kutsuwierahille,
200. Kutsuloille funnioiksi.
 Anto tuopin totta tehä,
 Wiiswantehen wikoä,
 Suosta olwen orren päästä,
 Siman waarnojen sisästä,
205. Noille kutsuwierahille,
 Kutsuloille funnioiksi.
 Siinä sai olut punanen
 Lakkiansa, laulajansa,
 Kunnolliset kakkujansa,
210. Kauniit karehtiansa.
 Oliä wanha Wainämöinen,
 Wirren ponsi polwuhinen,
 Parahina laulajina,
 Dietawimpinä runoina.
215. Ensin ottawi olutta,
 Siitä laululle rupeä,
 Toille wirtten työntelihen.
 Sano wanha Wainämöinen:
 "Jännät imehtelwät,
220. Emännät ajattelewät:

Joko keitin juoman kehnon,
 Pahanko panin oluen;
 Kun ei laula laulajamme,
 Hyreksi hyvät runomme,

225. Kuku kultawierahamme,
 Ilotse ilokäkemme.

Kukapa tässä kuffunewi,
 Kenkä kielin laulanewi,
 Näissä Pohjolan pioissa,

230. Sariolan juomingissa;

Ei tässä lattiat laula,
 Kun ei laula lattilliset;
 Eikä ikkunat ilotse,
 Kun ei ikkunan isännät;

235. Eikä tässä pöykä pöyät,

Kun ei pöykä pöyälliset.
 Jos ei muut lihawat laula,

Werewämmät wierettele,
 Miin mä laulan laiha poika,

240. Mies weretön wierettelen;

Paulan laihoilta lihoilta,
 Kupehilta kuuttomilta,
 Tämän iltamme iloksi,
 Päiwän kuulun funniaksi.

245. Onko tässä nuorisessa,

Nuorisessa kaunosessa,
 Tässä suuressa su'ussa,
 Illosa ison alassa,
 Ku panis käen kätchen,

250. Haan toisehen hakahan,

- Pauloaksemme hywiä,
 Parahia pannaaksemme?
 Sinä seppo Ilmarinen,
 Lankoni, emoni lapsi!
 255. Itse lähe laulamahan,
 Saa kera sanelemahan.
 Suu sinulla, suu minulla,
 Kieli kemppe kummaUaki,
 Suu hywän pakaelewi,
 260. Sitä korwat kuuntelewi;
 Kieli kummoa sanowi,
 Sitä mieli muistelewi;
 Mies paha pahoin tekewi,
 Parempi parantelewi."
 265. Sillon seppo Ilmarinen
 Sanan wirkko, noin nimesi:
 "Me yhen emosen lapsen
 Yhen kantamat kaposen,
 Yhen peipposen pesemat,
 270. Yhen sotkan suorittamat,
 Harwain yhtehen yhyymä,
 Saaumma sanelemahan,
 Naisä Pohjolan pioissa,
 Sariolan juomingissa!
 275. Paulaisinpa, taitaisinpa,
 Paulaisin minä kotona,
 Waan en kehtoa kylässä,
 Kylän naiset nauranewat;
 Piiat pilkan pistänewät,
 280. Miehet mieron herjannewat.

- Sinä laulaja ikuinen,
 Birren ponssi polwuhinen!
 Itse lauluja laellos,
 Itse wirsiä weellos,
 285. Gott' on kumma kuulianki,
 Tme ilman olianki,
 Sinä synnyit yötä ennen,
 Minä päiweä jälestä.”
- Sano wanha Wainämöinen:
 290. ”Kun ei toista tullekana
 Kerallani laulamahan,
 Itse laulan itsekseni
 Kuulla noien kultasien,
 Dietä mielitehtosten,
 295. Nousewassa nuorisossa,
 Kansassa ylenewässä:
 Anna wastaki jumala,
 Toisteki totinen luoja,
 Näin näissä elettäväksi,
 300. Toiste puuhaeltawaksi,
 Näissä Pohjolan pioissa,
 Sariolan juomingissa.
 Anna toisteki jumala,
 Wastaki wakainen luoja,
 305. Oloset jokena juosta,
 Meet wirtana wilata,
 Näissä Pohjolan tuwissa,
 Sariolan salwoksissa,
 Alla kuulun kirkkhirren,
 310. Alla kaunihin katoksen,

- Tällä tämän isännän,
 Elinajalla emännän.
 Luoja koston kostaohon,
 Pantohon jumala palkan,
 315. Emännäll' eteisehen,
 Isännälle pöyän päähän,
 Pojalle rabin nenähän,
 Keträpuuhun tyttäreille,
 Tottei vastakan katuisi,
 320. Yön perästä peljästyisi
 Näitä häitä juotawia,
 Pitoja piettäviä.
 En minä mitänä woita,
 Enkä tarkon taitakana;
 325. Herännenkö, heittänenkö,
 Vuonenkö, lopettanenkö.
 Wirren laulon, laulun laitton,
 Oksat karsin, tien osasin,
 Kerin wirteni kerälle,
 330. Sowittelen sommelolle,
 Panen aitan parwen päähän,
 Luisten lukkojen sisälle,
 Kost' ei pääse päiwinähän,
 Selwiä sinä ikänä,
 335. Ilman luien lonsumatta,
 Leukojen leweämättä,
 Hammasten hajoamatta,
 Kielen keikkelehtämättä."
 Siinä wanha Wainämöinen,
 340. Paulo päiwii, laulo toisen,

- Paulo kofta kolmannenki;
 Väiwánápá kolmantena
 Rikkohen reki runolta,
 Jalas taittu laulajalta,
 345. Noissa Pohjolan pioissa,
 Sariolan juomingissa.
 Sillon wanha Wáinámöinen
 Itse tuon sanoiksi wirkki:
 "Dnko tássä nuorisossa,
 350. Nuorisossa kaunosessa,
 Káwiá Tuonelta oroá,
 Manalalta wáántieá,
 Reki uusi laatiani,
 Ratsu on rakentoani?"
 355. Seká nuoremmat sanowi,
 Jotta wanhemmat sanowi:
 "Eule tássä nuorisossa,
 Tássä suuressa su'ussa,
 Káwiá Tuonelta oroá,
 360. Manalalta wáántieá,
 Riki uusi laatiasi,
 Ratsu on rakentoasi."
 Sillon wanha Wáinámöinen,
 Paulaja ián ifuinen,
 365. Páksi Tuonelta oroá,
 Manalalta wáántieá.
 Itse Pohjolan emántá
 Syötti suin sulassa woissa,
 Koprin kuorekoffaroissa,
 370. Noita kutsuwierahia,

Kutsuloille kunnioiksi.

Syötti lohja luutoselta,

Luutoselta, luotaselta,

Sivulta sian lihoa,

375. Murotellen voi = muruja,

Sivotellen sian päitä.

Olipa olut ostamaton,

Mesi markoin maksamaton,

Noissa Pohjolan pioissa,

380. Hyvän joukon juomingissa.

Olut juoksi orren päästä,

Sima waarnojen sisästä,

Noille kutsuwierahille,

Kutsuloille kunnioiksi.

Uiiestoista Runo.

Saahaan wiimmentänä walmihiksi morsian ja työnnetään Ilmariselle. Muistutteele vielä emo jo iäksi lähtewänki koista. Tästä kowin huolestunut morsian kaikki sanoo entiset toivotuksensa olleen miehelle päästä, nyt päästyä toisin ajattelwan. Emo lohutellen kieltää millänä olemasta monenki keinollisen, hywin eläjän miehen saatua. Siitä opastelee tyttöänsä miten uuella paikalla käyttääte ja warottaa sulhoa ei pahoille wieä, eikä pahoin piätellä. So eriämä morsian kotofia kiittää ja jättelee hyvästi. Hyvästi jättelewän koppaa rekehensä Ilmarinen ja lähtee Pohjolasta. Morsian yhä ikäwiissä jo tiellä toiwottelee misfäki olewansa ennen kun sulhon reessä. Lohutellen Ilmarinen kieltää huolimasta hyvät päiwät tulewassa koisq saawan.

So oli wiikon häitä juotu,
 Kauan pietty pitoja,
 Juotu häitä Pohjolassa,
 Pitoja Pimentolassa.

5. Sano Pohjolan emäntä
 Ilmariselle sepolle:
 "Mit' istut isoni poika,

- Weljes wanhin walwastelet?
 Istutko ison hywynyttä,
 10. Bai emännän armautta,
 Naimakansan kauneutta,
 Pirtin pienen walkeutta?
 Et istu ison hywynyttä,
 Et emännän armautta,
 15. Naimakansan kauneutta,
 Pirtin pienen walkeutta;
 Istut impyen hywynyttä,
 Neitosefi armautta,
 Walwattisi walkeutta,
 20. Kanawarren kauneutta.
 Sulho wiljon weljyeni!
 Wuotit wiikon, wuota wielä,
 Ei oo walmis walwattisi,
 Suorinut ikisopusi;
 25. Puol' on pääätä palmikoittu,
 Puoli palmikoitawana.
 Sulho wiljon weljyeni!
 Wuotit wiikon, wuota wielä,
 Ei oo walmis walwattisi,
 30. Suorinut ikisopusi;
 Wast' ou hiema hiemoteltu,
 Toinen hiemoteltawana.
 Sulho wiljon weljyeni!
 Wiikon wuotit, wuota wielä,
 35. Ei oo walmis walwattisi,
 Suorinut ikisopusi;
 Wast' on jalka kengitetty,

Toinen kengiteltävänä.

Sulho wiljon weljyeni!

40. Vuotit wiikon, vuotta vielä,
Ei oo valmis walwattisi,
Suorinut ikisopusi;
Wast' on käsi kinnastettu,
Toinen kinnasteltawana.
45. Sulho wiljon weljyeni!
Jo nyt on valmis walwattisi,
Suorinut ikisopusi.
Mene nyt myötä myöty neiti,
Kanssa kaupattu kananen,
50. Kun olit rakas rahalle,
Käpäs kättä antamahan,
Kiewäs kihlan otantahan.
Etpä ään nuori neiti
Oli pääsi ymmärrellyt,
55. Kahen puolisi katsellut,
Jos laait kautun kaupan,
Itä on kaikki itkeminen,
Wuosi woikerrehtaminen;
Kun läksit isän kosta,
60. Siirryit syntymäsiälta,
Emosi elantomailta,
Kantajasi kartanolta.
Ja mikä sulta mielen otti,
Kuka haikian hajotti,
65. Mokolmalta mielewältä
Kylän kaiken wiisahalta,
Kun läksit isosi luota,

- Dman emosi elolta?
 Niin tytär ison kotona
70. Kun kuningas linnassansa,
 Niin minä mieholassa
 Kun wanki Wenäheellä.
 Vuulit yöksi lähtewäsi,
 Käyhä päiväksi käkesit,
75. Doiwoit kuuksi kulkewasi,
 Vuoleksi poikeltawasi.
 Etpä yöksi lähtenynnä,
 Etkä päiväksi läennyt,
 Etkä kuuksi kulkenunna,
80. Vuoleksi poikeltanunna.
 Jopa jouwuit wiikommaksii,
 Polwemmaksii poikellitse,
 Jäksi ison koista,
 Elinajaksii emosi.
85. Norsian sisarueni,
 Kapulehti laklueni!
 Etke koprin khynelesi,
 Kamaloin haluwetesi,
 Ison pestyille pihoille;
90. Pisaret ison pihoille,
 Lammit taaton lattialle.
 Uskelt'on piha pitempi,
 Waja waaksoa isompi,
 Kynnys hirttä korkiampi,
95. Kerran toisen kertoessa."
 Neito parka huokaeli,
 Huokaeli, henkäeli,

- Suru sydämmellen panihen,
 Wesi filmillen wetihen.
100. Itki koprin kynneleitä,
 Kamaloin haluwesiä,
 Ison pestyille pihoille;
 Pisaret ison pihoille,
 Tammit taaton lattialle.
105. Itse tuon sanoiksi saatti:
 "Noinpa tiesin, noinpa luulin,
 Noinpa arvelin ikäni,
 Sanon kaiken kaswinajan:
 Et sä neito olettekana
110. Oman vanhemman warassa,
 Kantajasi kainalossa;
 Uskenpä olisit neito
 Mieholahan mennessäsi,
 Jalka toinen kynnyksellä,
115. Toinen korjassa kosian;
 Disit päätäsi pitempi,
 Normallista koriampi.
 Tuota toivoin tuon ikäni,
 Katsoin kaiken kaswinajan,
120. Wuotin kun hyweä vuotta,
 Katson kun kaunista keseä.
 Nyt on lähtöni lähemmä,
 Toiwoni toeksi saanut,
 Saanut jalka kynnykselle,
125. Toinen korjahan kosian.
 En lähekkänä ilolla,
 Enkä riemulla erää,

- Tästä kullasta koista,
 Jän nuoren istumasta.
 130. Lähen hoikka huolissani,
 Ikävissäni erian,
 Syksyisen yön sylihin,
 Keväisen kieran päälle,
 Jett' ei jalka jäällä tunnu,
 135. Talan isku iljankolla,
 Hangella hamosen toimi;
 Jott ei äiti ääntä kuule,
 Eikä iso itkuani.
 Mi liekkänä mieli muien,
 140. Mieli muien morsianten?
 Niin on mieli miekkosien
 Kun keväinen päivän nousu,
 Minun on mieleni polosen
 Kuni myötävän hevosen,
 145. Tahi tamman kaupittawan,
 Elkk' ostetun orihin.
 Niin on mieleni polosen
 Kua syksynen yö pimiä,
 Talwinen on päivä musta."
 150. Niin sano emo tytölle,
 Lausu wanhin lapsellensa:
 "El' oo neiti milläkänä,
 Emon tuoma tuollakana,
 Ei sinua suolle wiety,
 155. Eikä ojalle otettu;
 Sait miehen mitä paraimman,
 Uroita yhkeimman,

- Sait sepänki sen mokoman,
 Itse tarkimman takojan.
160. Seppä syöpi selwän leiwän,
 Selwemmän sepän emäntä.
 Sait miehen metsän kawiän,
 Uron korwen kolkuttajan,
 Ei sen koirat koissa maata,
165. Pennut pehkussa lewätä.
 Kolmasti tänä kewäinä
 Nossut on nuotiotulilta,
 Hawannut hawusialta;
 Kolmasti tänä kewäinä,
170. Hawu päään on harjailut,
 Warpa wartalon suginut.
 El' oo neiti milläkänä,
 Emon tuoma tuollakana;
 Dmpa meiän sulhosella
175. Sata sarwen kantajoa,
 Tuhat tuojoa utaren,
 Tuhat willan antajoa.
 El' oo neiti milläkänä,
 Emon tuoma tuollakana;
180. Ei ole tällä sulhosella
 Djawiertä oiratonta,
 Kangaswiertä kakratonta,
 Wesiwiertä wehnätöntä.
 Dmpa tällä sulhosella
185. Purnonen joka puolla,
 Aumanen joka aholla,
 Lepikköiset leipämaina,

- Besakkoiset wehnämaina,
 Raikki rauniot rahana,
 190. Kivet pienet penninkinä,
 Ei' oo neiti miälläkänä,
 Emon tuoma tuollakana;
 Dmpa tällä sulhosella
 Pyyhyet pyräjämässä,
 195. Wempeellä wieremässä,
 Kuusi kullaišta kateä
 Längillä lefuttamassa,
 Raštahat iloitsemassa,
 Raškehilla laulamassa.
 200. Vielä neuon neitoani,
 Orpolastani opetan:
 Moršian sisarueni,
 Kapulehti laklueni!
 Kuulestamma kun sanelen,
 205. Waimo wanha lausuelen.
 Tulet toisehen talohon,
 Toisehen emän alahan,
 Perehesen wierahasen;
 Toisin toisessa talossa,
 210. Toisessa emän alassa,
 Perehessä wierahassa,
 Ei niinkun omon koišsa,
 Dman wanhemman warassa.
 Elös sie finä ikänä,
 215. Kuuna kullan walfiana,
 Sawoton talohon mennö,
 Michueton mieholahan.

- Talo tapoja kysywi,
 Tapoja talo pahaki;
220. Mies on mieltä koittelewi,
 Mies mieltä epäpätöki.
 Noita sie kowin waroa
 Ukon luista leufaluuta,
 Anopin kiivistä kieltä,
225. Kyyin kylmiä sanoja,
 Naon niskän nakkeloita.
 Jos ukko susi supussa,
 Ukka karhu karjinaassa,
 Kytty kyinä kynnyksellä,
230. Nato nauloina owella;
 Sama armo antaminen,
 Alemma kumartaminen,
 Kun ennen emon koisja,
 Oman wanhemman warassa,
235. Saattoa kumartaminen,
 Weljeä waroaminen.
 Kuule neiti kun sanelen,
 Waimo wanha lausuelen;
 Piä tarkat hiiren korwat,
240. Terävät jalat jäniksen,
 Nisät nuoret notkuttele,
 Kaula pesty kaarruttele,
 Niinkun tuore tuomen latwa,
 Wasta kaswawa kataja.
245. Elä suihka sutsunatta,
 Eläkä raami ratsinatta,
 Elä kengättä kehaja.

- Kuule vielä kun sanelen,
 Baimo wanha lausuelen;
250. Laai willaset hamuet
 Yhen willan kylkyestä,
 Keitä otraset oluet,
 Makujuomat maltahiset,
 Yhen otrasen jyväästä,
255. Kolmen puisen poltakselta.
 Nese penkit illoin, aamuin,
 Pöyät keskikäivälläki,
 Lattia wesiin walelloš
 Wiikon päästä wiimmestäki.
260. Kuule vielä kun sanelen,
 Baimo wanha lausuelen;
 Ei joua talonen waimo
 Mina pirtissä asua.
 Kävä on kujat kuurullansa,
265. Pääwät lankämbösiillänsä,
 Sieltä toimeta tupahan,
 Siell'on lapsi itkemässä,
 Pieni peitetten sisässä,
 Eikä lausu lapsi rukka,
270. Saata kieleton sanoa,
 Onko wilu taikka nälkä,
 Ennen kun tulewi tuttu,
 Elikk' äitin ääni saapi.
 Kuule vielä kun sanelen,
275. Baimo wanha lausuelen;
 Piä lusikat lu'ussa,
 Astiasi arwelussa,

Gott' ei kasit kanneltaisi,
Linnut liiat peiteltäisi;

280. Pyhät on pihlajat pihalla,
Pyhät oksat pihlajassa,
Marjaset sitai pyhemmät.

Sulho wiljon weljyeni!

EUös sie meian kanoa

285. Wiekö wehma huumarelle,
Panko parkin surwontahan,
Dkileiwän leiwontahan,
Petöjäisen pieksantähän.
Wiekös sie meian kanoa,

290. Wiekös wiljamättähälle,
Dtrapurnon purkajaksi,
Wilja wiploin wiiliäkksi.
Pannos sie meian kanoa
Leiwän paksun paistajaksi,

295. Wehnäleiwän leipojaksi,
Taitinan taputtajaksi.

Sulho wiljon weljyeni!

EUös sie meian kanoa

Dpastello orjan ruoskin,

300. Mahkaruoskin naukuttao,
Witsoin wiisin winguttao,
Waljan päällä wanguttao.
Tiesi neittä, tiesi nuorta,
Tiesi neien nuorta mieltä;

305. Neuo neittä wuotehella,
Dpeta owen takana,
Wuosikausi kummasfaki;

- Yksi vuosi suusanalla,
 Toinen silmän iskemällä,
 310. Kolmansi jalan polulla.
 Kun ei sitte siitä huoli,
 Tuostakana ei totelle,
 Ota ruoko ruomostosta,
 Sarahainä kankahalta;
315. Saran syrjällä syseä,
 Korahuta korttehella,
 Ruokasella ruokosella,
 Witsasella willasella.
 Kun ei vielä siitä huoli,
320. Tuostakana ei totelle,
 Ota witsa wiaakosta,
 Oksa koivun onkelmosta,
 Tuoppa turkin helman alla,
 Talon toisen tietämättä;
325. Sillä hauo hartioita,
 Pehmitä perälihoja,
 Olös filmiä siwello,
 Ota kormia koseta;
 Tuostapa kytty kysyisi,
330. Tuosta appi arweleisi:
 Onko se suen repimä,
 Wai on karkhun kairwelema?"
 Meiti parka huokasekse,
 Huokasekse, henkäsekse,
335. Suru syämelle panihen,
 Wesi filmille wetihen,
 Itse itkulle hyränthy,

Sanan wirkko, noin nimesi:

"En minäkän ennen ollut

340. Mustin muita neitoseja,
Kalpeampi ween kaloja;
Tulin muita mustemmaaksi,
Kalpeammaaksi kaloja.

Millä maksan mammon maion,

345. Millä isoni hywyhen?
Kiitän mä iso sinua
Entisistäni eloista,
Parahimmista paloista,
Murkkinoista muinosisista.

350. Kiitän mä emo sinua
Nuorra tuuwiteltuasi,
Pienosna pieltäsi,
Maion ruokiteltuasi.

Kiitän mä koko perehen,

355. Kaikki kaswinkumppalini,
Toien joukossa elelin,
Kaswon kanssa kaswinajan.

Lähien nyt tästä kun lähienki,

Tästä kullasta koista,

360. Ison saamasta salista,
Aitin festikellarista.

Tää nyt pirtti terveheksi,

Pirtti lautakattoinesi;

Sywä on toiste tullakseni,

365. Kaunis kaaputellakseni.

Tää nyt sintsi terveheksi,

Sintsi lautasiltoinesi;

- Jääppä piha terveheksi,
 Piha pihlajaisinesi.
370. Jätän kaikki terveheksi
 Maat ja metsät marjoinensa,
 Järwet saoin saarinensa,
 Kanahat kanerwinensa.”
- Sillon seppo Ilmarinen
375. Koppo neien korjahansa,
 Itse tuon sanoiksi wirkki:
 ”Jää nyt Pohjola hyvästi,
 Jääkäi kaikki terveheksi,
 Kaikki mäntyset mäellä,
380. Puut pitkät petäiköissä,
 Katajatki kanahilla,
 Kaikki maassa marjan warret,
 Wesatki ween silässä,
 Lepän lehwät, koirun kuoret,
385. Kuusen juuret, terwas kannot.”
- Ujoa kahattelewi
 Noita Pohjan rannikoita,
 Simosalmien siwutse,
 Hietaharjun hartiotse;
390. Käsi ohjassa orosen,
 Toinen neitosen nissä,
 Tulk’ on laialla rekosen,
 Toinen neion reitofilla.
- Neito parka huokasekse,
395. Huokasekse, henkäsekse:
 ”Wilu on olla wiltin alla,
 Kolkko korjassa eleä.”

- Ujo matkoa wáhásen,
 Pikkuruisen piirahтели;
400. Neiti päätánsá kohotti,
 Kysytteli, lausutteli:
 "Mi on tástá poikki juossut,
 Ku on kurja kulkenunna?"
 Itse seppo Ilmarinen
405. Sanan wirkko, noin nimesi:
 "Jánó on tástá poikki juossut,
 Jánón poika polkutelut."
 Neiti tuon sanoiksi wirkki:
 "Parempi olisi olla,
410. Parempi olettelisi,
 Jánón juoksewan jälillä,
 Koukkupolwen polkumilla,
 Kuni korjassa kosian."
 Silloin seppo Ilmarinen
415. Murti suuta, wáánti päättä,
 Murti mustoa hawenta.
 Ujoa kahattelemi;
 Ujo matkoa wáhásen,
 Pikkuruisen piirahтели.
420. Neiti päätánsá kohotti,
 Sanan wirkko, noin nimesi:
 "Mi on tástá poikki juossut,
 Ku on kurja kulkenunna?"
 Se on seppo Ilmarinen
425. Itse wastaten sanowi:
 "Repo on tástá poikki juossut,
 Kettu káyá kelytellyt."

Neiti tuon sanoikii wirkki:

430. Parempi olisi olla,
 Parempi olettelisi,
 Kewon juoksewan reessä,
 Ketun käyän kelkkasessa,
 Kuni korjassa kosian."

Sillon seppo Ilmarinen

435. Murti suuta, wäänti päättä,
 Murti mustoa hawenta;
 Ujo kahattelewi.
 Ujo matkoa wáhäsen,
 Pikkuruisen piirahтели.

440. Neiti päätänse kohotti,
 Kysytteli, lausutteli:
 "Mi on tästä poikki juossut,
 Ku on kurja kulkenunna?"

Itse seppo Ilmarinen

445. Sanan wirkko, noin nimesi:
 "Karhu on tästä poikki juossut,
 Ohjo juosta jolkuteUut."

Neiti tuon sanoikii wirkki:

450. Parempi olisi olla,
 Parempi olettelisi,
 Kontion kiwikolossa,
 Karhun louhikammariissa,
 Kun tämän kosian reessä."

Itse seppo Ilmarinen

455. Murti suuta, wäänti päättä,
 Murti mustoa hawenta,
 Sanan wirkko, noin nimesi:

”Elä huoli neiti parka,
 Kun saat kosian kotihin,
 460. Synöt sä weitsettä lihoa,
 Suot olutta kauhasetta.”

Ujawi kahattelewi
 Noita Wainolän ahoja,
 Kalevalan kankahia;
 465. Wirkku juoksi, matka joutu,
 Reki wieri, tie lyheni,
 Salas paasinen patsasi,
 Uisa koirwunen kolasi,
 Kapla tuominen kalahti,
 470. So kohta koti näkywi,
 Dmat tuwat tupruawi.

Kuuestoista Runo.

Ilmarinen morsionensa saapi kotia. Äiti vastaan ilotteleksen, ja pojalta kysysee, miten matkansa on terweenä ja onnellisna kulkenut. Käskyy morsianta sisään jo kauan uotetuksiki sanoen. Katselee, kiittää kauniiksi morsianta; syöttää, juottaa rahwaan yltäkhylläsesti. Päätteeksi wanha Wainämöinen laululle rupiawa ylistää sulhoa ja morsianta, kiittää emännän, isännän, patwasikan, saajan naisen ja kaiken kutsurahwaan.

To kumu kujalta kuulu,
 Kuulu luota ruoskan roiske,
 Kannalta reen ratsina,
 Uisan kalke kaiwotieltä.

5. Itse äiti Ilmarisen
 Sanan wirkko, noin nimesi;
 "Se on poikani rekonen;
 To tulewi Pohjolasta.
 Kähyet kukahtelewi
10. Korjan kirjawan kofalla,
 Drawat samoelewi
 Uisoilla waahterisillä,
 Tetryet kufertelewi
 Pääällä luotin kynnäppäisen.
15. Kylä uotti nutta kuuta,

Miero päivän nousentoa,
 Lapset maata mansikkaišta,
 Velat terwaista wenettä,
 Mie on uotin poikoani,

20. Poikoani minnoani.

Lähes nyt kohti näitä maita,
 Kohti näitä kartanoita,
 Sjon saamille tuville,
 Vanhemman varustamille."

25. Se on seppo Ilmarinen

Jo kohti kotia läksi,
 Sjon saamille pihoille,
 Vanhemman varustamille;
 Laialla sinikeränen,

30. Toisella punakeränen.

Keskellä kesäreponen.

Sano äiti Ilmarisen:

"Sulho wiljon weljyeni!
 Käwitkö tiesi terwehenä,

35. Matkasi imantehena,

Saitko neien, voitko linnan,
 Sorritko sotiveräjän,
 Haukutitko linnan hallit,
 Itketitkö linnan immet,

40. Mauratitko linnan naisen,

Lewititkö neien lemmen,
 Anopissa käyessäsi,
 Apen luona ollessasi?

Jo tuon nään kysilemättä,

45. Urwoan anelematta;

To on sotka suojaßasi,
 Rana kainaloisessasi.

Kenpä toi tämän walehen,
 Sulhon tyhjin tulleheksi,

50. Ratsun jouten juosseheksi?

Eipä sulho tyhjin tullut,
 Eikä ratsu jouten juossut;
 On mitä oron weteä,
 Liinabarjan liikutella.

55. Nouse nyt forjasta foria,

Hywä lahja laitiosta.
 Nouse ilman nostamatta,
 Ylene ylentämättä;
 Jos on nuori nostajasi,

60. Ylpiä ylentäjäsi.

Pole jalka jalaksella,
 Toinen poikkipuolisella;
 Astu tietä temminkäistä,
 Maata maksan karwallista,

65. Sikasen silittämäistä,

Porsahaisen polkomaista,
 Lampahan latsottamaista,
 Hewon harjan hieromaista.

Astu hanhen askelilla,

70. Taputa tawin jaloilla,

Noilla pestyillä pihoilla,
 Kauniilla kartanoilla,
 Apen saamilla pihoilla,
 Anopin asettamilla,

75. Ky'yn kyllä polkemilla,

Naon aina astumilla.

- Ustu sintsiä sileätä,
 Sorsanluista sotkuttele;
 Jo täällä tänä kesänä,
 80. Tänä suurena suvena,
 Dwet aina aukieli
 Dwellista aukiaista;
 Käkäset käsertelihen
 Sormuskättä sulkiaista;
85. Kynnykset kykertelihen
 Hienohelman hempujaista.
 Jo täällä tänä kesänä,
 Tänä suurena suvena,
 Siuvin sintsi siirtelihen
90. Sintsilistä siwojaista;
 Perin pirtti pyörähтели
 Pirtillistä pyyhkiäistä.
 Jo täällä tänä kesänä,
 Tänä suurena suvena,
95. Silta soitti sorsanluinen
 Sillallista seisvojaista;
 Paki kultanen kulisi
 Paen alla astujaiista;
 Jkkunat ilottelihen
100. Jkkunaisen istujaiista.
 Jo täällä tänä kesänä,
 Tänä suurena suvena,
 Nittaset alentelihen
 Nitallista aufojaista;
105. Pääwäset lähentelihen

Päävälistä lääniaista;
 Tanhuaiset taantelihen
 Tanhuallista tawia.

To täällä tänä kesänä,

110. Tänä suurena suvena,

Xion ammo aikalehmä

Xikawihkon antajaista;

Makáhti kewátkaritsa

Palasen parantajaista;

115. Kesáuuhi ullotteli

Heinán hienon heittäjaista.

Terwe nyt piha táysinesi,

Piha wierahaisinesi,

Ulkonen urohinesi!

120. Terwe wajo táysinesi,

Wajo wierahaisinesi,

Tuohikatto kansoinesi!

Terwe pirtti táysinesi,

Pirtti wierahaisinesi,

125. Lautakatto lapsinesi!

Terwe kuu, terwe kuningas,

Terwe nuori naimakansa!

Eipá tásf' oo ennen ollut,

Eikä ennen, eikä eilen,

130. Tämän joukon juoleutta,

Tämän kansan kauneutta.

Sulho wiljon weljyeni!

Dsotteles ostettusi,

Caoin markoin maksettusi,

135. Tuhansin lunastettusi.

- Toitko sen, jonka kákesit?
 Kákesit kákösen tuoa,
 Maalta wálkian wárita,
 Kuletella kuffulaisen.
140. To tuon náán kysilemáttá,
 Urwoan anelematta;
 Toit kákösen tullessasi,
 Maalta wálkian wálitit,
 Kulettelit kuffulaisen.
145. Hywá mutso, kaunis mutso,
 Mutso wálkian werewá!
 Hywinpá koissa kuuluit,
 Tyttóná ison koissa,
 Hywin kuulu kuun ikási
150. Miniáná mieholassa.”
 Siitá áiti Ilmarisen
 Syötti, juotti wierahia,
 Syötti suin sulassa woissa,
 Koprin kuorekokka-roissa,
155. Noita kutsuwierahia,
 Kutsuloille kunnioiksi.
 To oli wiikon juomat pantu,
 Saatu otraset oluet,
 Noille kutsuwierahille,
160. Kutsuloille kunnioiksi.
 Dipa kúpit kuffusilla,
 Wáit wárpálaitehilla,
 Oli kystá kyllin syóá,
 Kyllin syóá, kyllin juoa,
165. Noilla kutsuwierahilla,

- Kutsuloille kunnioiksi,
 Jo huuhto humala parran,
 Waahhti parran walkeali,
 Mut juoksi orren päästä,
 170. Sima waarnojen siästä,
 Noille kutsuwierahille,
 Kutsuloille kunnioiksi.
 Kufapa tuossa kulkujaksi,
 Pailliseksi laulajaksi?
 175. Waka wanha Wainämöinen,
 Laulaja iän ikuinen,
 Itse laululle rupefi,
 Toille wirtten työntelihen.
 Sanowi sanalla tuolla,
 180. Pausu tuolla lausehella:
 "Eipä tässä oo ennen ollut,
 Eikä warjin waista liene,
 Tämän sulhon tenhoutta,
 Tämän morsion somuutta,
 185. Tämän tukun turpeutta,
 Nuorison imartuetta.
 Ketäpä mä tässä kiitän?
 Emännän mä ensin kiitän.
 Kenpä tässä eho emäntä?
 190. Ilmarin eho emäntä.
 Pannut on otraset oluet,
 Makujuomat maltahiset,
 Imelät hänen itunsa,
 Makiat on maltasensa,
 195. Ei oo iskulla itunsa,

Eikä maalla maltasensa.

Ei hän surrunna susia,
Pelännyt metsän petoja,
Mallasteita matkatesa,

200. Saunahan samotesansa.

Ei hän koukulla kohinut,
Aina kopriilla kohenti,
Kämmenellä käännätteli,
Sowitteli formillaansa.

205. Itse leipo leiwät suuret,

Isot talkkunat taputti,
Hyvän joukon juominkihin,
Hyvän rahwahan remuhun;
Syötti wierahat wälehen,

210. Nosti leiwät leppiästi.

Emännän mä ensin kiitin,
Kiitän itsensä isännän.
Kenpä täsf' on pää pätevä,
Päivän pääallinen omena?

215. Ilmarin iso isäntä,

Se täsf' ompi pää pätevä,
Päivän pääallinen omena.

Se on suolta suojat saanut,
Suojat saanut, hirret tuonut,

220. Seinät salwanut salolta,

Hirret hirmulta mäeltä,
Malot marjakankahilta,
Tuohet tuomiwaaran päältä,
Ruotehet romeikolta,

225. Sammalet sulilta soilta.

Pannut on penkin pensaišta,
 Pannut paikalle hywälle,
 Asettanut ankaralle.

To itse isännän kiitin,

230. Wuota kiitän patwasikani.

Ken on pantu patwasikaksi,

Ken otettu oppahaksi?

Kylän paras patwasikana,

Kylän onni oppahina.

235. Dmpa meidän patwasikalla

Paita päällä palttinainen.

Pääll' on haljaka sininen,

Päällä paian palttinaisen;

Helmat hietoa wetawät,

240. Maata maksan karwallista.

Pääll' on ussaka utunen,

Päällä haljakan sinisen;

Se on Kuuttaren kutoma,

Päiwättären keträämä,

245. Kesäuuhien untuwista,

Talwilampahan takuista,

Ajalla tulettonalla,

Tulen tietämättömällä.

Dmpa meidän patwasikalla

250. Parta kullan palmikoissa,

Kutrit kullan suortuwissa,

Dmpa meidän patwasikalla

Päässä kultanen kypäri,

Päällä kutrין kultatwan,

255. Puhki taiwosen puhuja,

Läpi metsän lääsöttäjä.

Toipa kiitin patwaškani,

Buota kiitän saajan naisen.

Mist' on saatu saajan nainen,

260. Kust' otettu ollallinen?

Tuolt' on saatu saajan nainen,

Tuolt' otettu ollallinen,

Takoa Tanikan linnan,

Uuen linnan ulkopuolta.

265. Eipä vielä sieltäkänä,

Ei perän pereäkänä;

Mist' on saatu saajan nainen,

Kust' otettu ollallinen?

Tuolt' on saatu saajan nainen,

270. Tuolt' otettu ollallinen,

Wienan päälliltä wesiltä,

Ulapoilta aukeilta.

Eipä vielä sieltäkänä,

Ei perän pereäkänä;

275. Mist' on saatu saajan nainen,

Kust' otettu ollallinen?

Kašwo mansikka mäellä,

Puolukainen kankahalla,

Pellolla heliä heinä,

280. Kukka kultanen aholla;

Eiit' on saatu saajan nainen,

Eiit' otettu ollallinen.

Saajan naisen suu somanen,

Runi Suomen sukkulainen,

285. Saajan naisen sirkut filmät,

- Kuni tähet tairwahalla,
 Saajan naisen saapfa suuri,
 Kuni pysty pilwen kofka,
 Saajan naisen saappahaiset,
 290. Kuni hanhuet hawulla.
     Dmpa meian saajan naisen
     Kaulassa heliat helmet,
     Kaet on kullan kaariloissa,
     Sormet kullan formuksissa,
 295. Korwat kullan koltuskoissa,
     Silmariipset simuskoissa.
     Jo nyt kiitin saajan naisen,
     Buota kiitan kaiken kansan.
     Eipa tassa oo ennen ollut,
 300. Eika ennen, eika eilen,
     Taman kansan kauneutta,
     Taman nuorison somuutta.
     Niin on waki haljassa,
     Kuni metsa huuteheessa,
 305. Alta on kun aamurusko,
     Paalta on kun painan koite.
     Dliipa huokiat hopyat,
     Rahatastut tanterilla,
     Meian kutsuwierahilla,
 310. Kutsuloille kunnioiksi.
     Tengoin teilla, markoin meilla,
     Polttinoin kylän pojilla,
     Uttinoin kylän afoilla,
     Neljin riunoin neitossilla.
-